ПАГОНЯ

РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ — ВІЛЬНЯ — БЕЛАСТОК

ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

№ 24 (38) 13—19 жніўня 1993 г. Кошт 5 рублёў

СКАНДАЛЫ З ЛІТАМІ. Грашовыя непаразуменьні ў Летуве.

АГЕНТЫ ЦРУ на гарадзенскім вакзале? Аб гэтым гавораць у Менску.

ГАРАДЗЕНСКАЯ КАПЭЛА. Мясцовыя праблемы высокай музыкі.

ПРАГРАМА ТЭЛЕПЕРАДАЧ на тыдзень. Менск — Макcва — Варшава.

Да нас едзе прэзідэнт

У хуткім часе наш горад наведае прэзідэнт Міжнароднага таварыства дружбы й добрай волі доктар Станлэй Дрэйк. Ён прыедзе з мэтай прыняць удзел у працы міжнароднай канфэрэнцыі эспэрантыстаў. Доктар Дрэйк валодзе пачэсным атэстатам «Чалавека года», зьяўляецца заснавальнікам міжнароднай Асацыяцыі Унівэрсітэтаў, якой кіруе з 1967 году. Шаноўны госьць пад час свайго візіту пляную заснаваць філію Таварыства дружбы й добрай волі (скарочана МТДДВ) у Горадні.

На сустрэчу з Папам Рымскім

Днямі ў КАФ «Бацькаўшчына» і маладзёжным клюбе «Паходня» распачалася падрыхтоўка культурнай праграмы з нагоды прыезду ў Вільню Папы Іаана Паўла II. Плянуецца, што разам з паломнікамі на сустрэчу паедзе хор старадаўняй царкоўнай музыкі «Паходня».

Кіраўніца хору В. Додзік на запыт карэспандэнта «Пагоні» сказала: «Мы хочам паехаць да Вільні самастойнай адзінкай. Праўда, жадаем у склад нашай дэлегацыі запрасіць ксяндза Анатоля з Фарнага касьцёлу. Робім гэта таму, што ў Вільні гарадзенскі ксёндз адправіць імшу на беларускай мове ў суправаджэньні нашага хору. Спадзяемся, што паслухаць яе пажадае сам Папа Рымскі.

На лодцы па бульбяным полі

Не змаглі ўратаваць ад затапленьня бульбяныя палі калгаса імя Сьвердлава Пінскага раёна дзьве магутныя гідрамэліярацыйныя насосныя станцыі. У самы крытычны момант яны выйшлі са строю. Цяпер, каб паглядзець бульбянішча, калгасным спэцыялістам даводзіцца веславаць па полі на лодках. На думку тых жа спэцыялістаў, ураджай бульбы сабраць можна. Але да захаваньня клубні ня будуць годныя. Таму іх прыдзецца адразу адправіць на перапрацоўку ці на харч жывёле. Зараз у раёне думаюць, дзе набыць бульбы на насеньне. Сваю дапамогу ў аднаўленьні насеннага фонду прапануюць калгасам Піншчыны аграрыі з Польшчы й Летувы.

Г. У.

Тыдзень на зямлі Беласточчыны

З 16 жніўня гарадзенскія праваслаўныя вернікі распачынаюць тыднёвую вандроўку па тэрыторыі Беластоцкага ваяводзтва Польшчы. Мэты вандроўкі — знаёмства гарадзенскіх пілігрымаў з традыцыямі праваслаўя на Беласточчыне, наведваньне сьвятых храмаў, маральная падтрымка беларусаў гэтага краю і збор аб ´ектыўнай інфармацыі аб адносінах афіцыйных уладаў да патрэбаў праваслаўных вернікаў польскай дзяржавы.

Г. У.

Літ і «тры грошы»

Калі хтосьці недарэчы ўмешваецца ў справу, кажуць: «прыткнуў свае тры грошы». Папулярная газэта «Lietuvos ritas» актыўна ўмяшалася ў справу друкаваньня летувіскай нацыянальнай валюты — літаў, але ейныя «тры грошы» аказаліся якраз нялішнімі. Скандал пачаўся 20 лютага 1992 года артыкулам «Літаў няма і ня будзе!». Пасьля таго газэта няраз вярталася да гэтае тэмы й надрукавала агулам 40 старонак тэксту. Дзякуючы гэтым выступленьням была праведзена экспэртыза якасьці літа, казне рэспублікі былі вернутыя 300 тыс. даляраў, а галоўнае — грамадзтва пабачыла сапраўднае аблічча бюракратыі сваёй маладой дзяржавы.

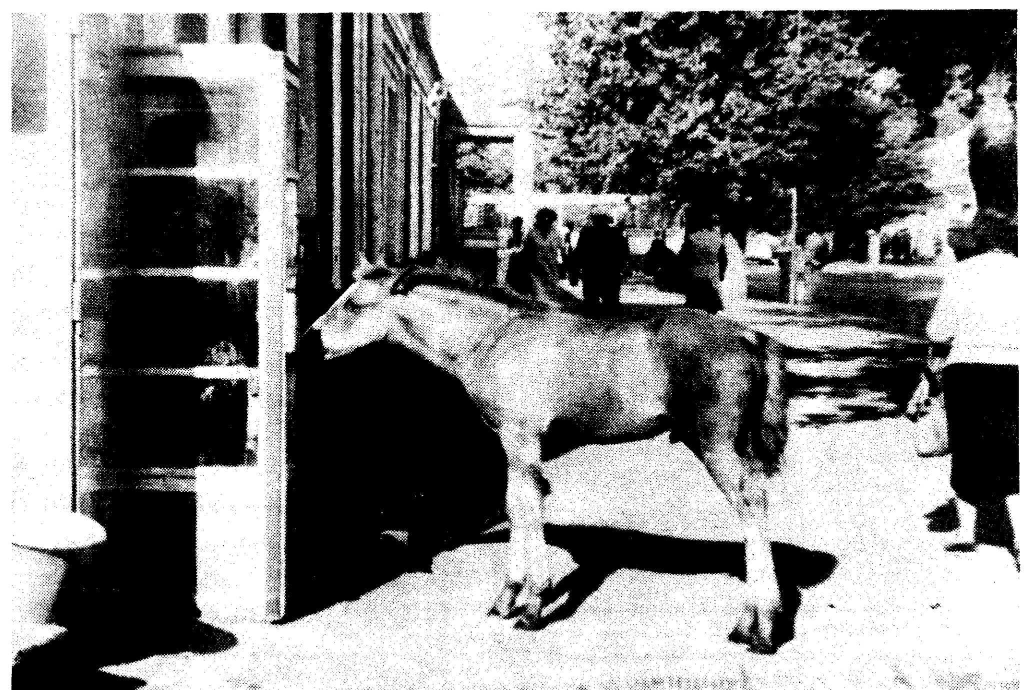
Паўгады рэдакцыя судзілася з Летувіскім банкам з-за публікацыяў пра літы. І толькі нядаўна банк адклікаў свой зыск, а кіраўнікі ўраду й рэспубліканскага банку даслалі ў рэдакцыю «LR» наступную заяву:

«Камісія, заснаваная 12.05.1993 урадам Летувіскай Рэспублікі дзеля праверкі дакумэнтаў на заключэньне й выкананьне дамовы аб друкаваньні літаў, высьветліла, што дамова аб друкаваньні літаў, падпісаная Летувіскім банкам і ўрадам рэспублікі, ў праваых і тэхнічных адносінах складзена некваліфікавана, з парушэньнем эканамічнай абароненасьці казны Летувы, літы недастаткова абаронены ад падробкі... так, у банкнотах адсутнічае ахоўная нітка, спосаб друку нізкага ўзроўню, вадзяныя знакі няякасныя...

З прычыны кепскай арганізацыі вытворчасьці літаў і слабога кантролю нанесены маральныя ды матэрыяльныя страты. З гэтай жа прычыны са спазьненьнем была ўведзена нацыянальная валюта. З улікам эканамічнай сітуацыі ў краіне літ быў уведзены не ў самы лепшы час. Распараджэньнем ураду ў 1992 г. была праведзена экспэртыза якасьці банкнотаў, урад і Летувіскі банк прыняў рашэньне тэрмінова аддрукаваць новыя больш абароненыя банкноты вартасьцю 10, 20 і 50 літаў. Канчатковыя высновы аб памерах нанесенай казьне страты вызначаць пракуратура рэспублікі й суд».

Рэдакцыя «Пагоні» прапануе сваім чытачам скарочаны пераклад адной з папярэдніх публікацый у «Lietuvos ritas».

(Працяг на 2-й стар.).

Фатаграфавала А. АЛАВА.

● Рэфлексіі

Чакаць прыдзецца доўга

Калі кіроўца тралейбуса аб ´явіў на беларускай мове наступны прыпынак, некаторыя пасажыры ветла заўсьміхаліся, але былі й такія, каму гэта было недаспадобы.

Нейкая жанчына, расчырванеўшыся, даводзіла, што беларуская мова — непрыгожая, а яе вось бяруць ды сілком людзям накідаюць. «Я сама беларуска, а мовы ня ведаю й ведаць не жадаю»,— працягвала жанчына. Мужчына ж, наадварот, не згаджаўся з кабетай, аргумэнтаваў так: каб тут умовы стварылі ня горшыя, чым ў Амэрыцы, то і я, і ты вывучылі б беларускую мову, а так ляскацiш на ўвесь тралейбус бяз толку.

Мяне не зьдзівіла размова, а наадварот, выклікала сьмех. Бо дзе яшчэ такое пачуеш, як толькі ня ў нас на Беларусі. Свабода, адным словам,— кажы, што хочаш, рабі, што хочаш.

Але сьмешнага тут мала, а вось сур ´ёзнага крыху ёсьць. Выходзіць, што калі Беларусь будзе квітнеючай як у эканамічным, так і ў культурным жыцьці, яе мовай, традыцыямі ня будуць грэбаць. Паўстае пытаньне: а хто ж, як ня беларусы, павінны адбудаваць, адрадзіць сваю дзяржаву? Стварыць на ёй зямны рай? Аматары тралейбусных дыскусій, як відаць з размовы, не жадаюць сьпяшацца гэта рабіць, а наадварот, чакаюць нейкага выратавальніка, які прыйдзе і ўсё зробіць.

На жаль, людзей з такімі паглядамі пакуль што большасьць ў нашай дзяржаве. Таму хочацца ім нагадаць, што чакаць на Беларусі другой Амэрыкі ім прыйдзецца яшчэ доўга.

Г. ЛІСОЎСКІ.

Вайскоўцам быць — нядрэнна жыць...

Зараз вядзецца шмат гаворкі вакол праблемаў вайскоўцаў. Галоўныя аргумэнты — нізкі заробак, неўладкаванасьць, безпэрспэктыўнасьць. Але ці ўсё так на самой справе?

Як вынікае са сьпісаў дадатковага пайка афіцэраў ды прапаршчыкаў Гарадзенскага памежнага атраду, існаваньне не такое ўжо і дрэннае. У сьпісе такія дэфіцыты як пячонка, зялёны гарошак, алей, тушонкі са сьвініны і ялавічыны, разнастайныя гатункі сьвежамарожанай рыбы. Атрымаць дадатковы паёк вайскоўцы могуць не радзей аднаго разу ў месяц.

ГРАМАДЗТВА

Агэнты ЦРУ на гарадзенскім чыгуначным вакзале!

Калі служба інфармацыі гарадзенскага чыгуначнага вакзалу зрабіла абвестку на дзяржаўнай мове, што «цягнік № 668 праз тры мінуты адпраўляецца з трэцяй пуці», дзяўчаты, якія стаялі побач са мною, засьмяяліся і сказалі, што такія вось аб 'явы толькі шкодзяць беларускай мове і гонару, бо тыя, хто іх дае, наўрад ці гэтую мову ведаюць. Мне захацелася запярэчыць ім, маўляў, усё ж такі прагрэс, хоць і нягегла, але ж гучыць беларускае слова. Але чым даўжэй стаяў я на пэроне і слухаў абвесткі, тым больш сорамна мне рабілася. У абвестцы, што ізноў пачулася ў дынаміку, замест «хуткі» прагучала «скоры», а цягнік з Вільні замест міжнароднага назвалі міжгароднім.

Калі адыходзіў з вакалу, пачуў чарговы варыянт «непанятнага языку». Мне падумалася, што можа й маюць рацыю народныя дэпутаты, калі з высокай трыбуны ў Менску заяўляюць, што нашае грамадзтва перапоўнена агэнтамі ЦРУ і шматлікімі іх памагатымі з іншых шкодніцкіх арганізацыяў.

Якой дзяржаве служыць?

Гэтую падзею ў нашым імклівым жыцьці можна было б і абмінуць, але некаторыя акалічнасьці гавораць за тое, каб зьвярнуць увагу на непрыкметнае мерапрыемства.

У канцы чэрвеня адбыўся выпуск юрыстаў-завочнікаў Гарадзенскага дзяржаўнага унівэрсітэта. На сьціплай урачыстасьці былі ўручаны доўгачаканыя дыплёмы.

Калі прарэктар унівэрсітэта прафэсар М. Васілючык (дарэчы, адзіны, хто выступаў на дзяржаўнай мове) даў наказ добрасумленна працаваць на карысьць маладой незалежнай дзяржаве й ўнесьці свой уклад у разьвіцьцё беларускай юрыдычнай навукі, якая была адзначана ў Эўропе такім помнікам права, як Статут Вялікага Княства Літоўскага, то наступны прамоўца гаварыў зусім іншае. Беларускай дзяржавы, на думку навукоўца, яшчэ фактычна няма, а беларусізацыя — гэта заўчасны працэс, і Расея для Беларусі — самы надзейны партнер.

Можна было б палічыць гэты выступ недарэчнасьцю. Але ж ці гэта так на самой справе? Усім вядома, што на юрыдычным факультэце сёньня працуюць прафэсіяналы высокага ўзроўню. Многія прыехалі ў Горадню з іншых рэспублік былога Саюзу. Здавалася б, юрысты такога кшталту павінны зразумець звычайную акалічнасьць, што кожная дзяржава ўсяляк умацоўвае свой сувэрэнітэт, і яе грамадзяне з павагай ставяцца да дзяржаўнай мовы. Але такая юрыдычная норма, як павага закону, ня ўсім даспадобы. Дагэтуль выкладчыкі заяўляюць, што хутчэй пакінуць сьцены унівэрсітэту, чым будуць выкладаць прававую навуку на беларускай мове. Ёсьць і такія, дарэчы, вельмі паважаныя сьвяцілы правазнаўства, якія лічаць увядзеньне беларускай мовы штучным працэсам, маўляў, «зачем он нужен, этот белорусский язык, вот русский — это совершенно другое дело. На этом языке творили Пушкин, Гоголь, Достоевский».

На думку гэтых навукоўцаў, Купала й Колас наўрад ці дасягнулі ўзроўню клясыкаў сусьветнай літаратуры, а таму й нельга штучна «навязывать» беларускую мову.

Вось такія справы, шаноўнае спадарства. Быццам бы й не было ставутай гісторыі старажытнай беларускай дзяржавы, разьмешчанай якраз у самым цэнтры Эўропы, выдатных яе дзеячоў Ф. Скарына, В. Цяпінскага, С. Буднага, Л. Сапегі. Сорамна, вельмі сорамна, паважаныя праўнікі. Можа, замест таго, каб спрачацца, чыя ж усё-такі мова лепшая, узяць ды й вывучыць мову той дзяржавы, у якой жывеш.

Г. СЫСОЙ,
сакратар камісіі Гарадзенскага гарадзкога Савета па культуры

«Складваюць» крылы

Недахоп паліва напалову скараціў паветраныя рэйсы гарадзенскага атрада грамадзянскай авіяцыі. Пацярпелі ў першую чаргу тыя, хто аддае перавагу хуткасьці падарожжа.

Дарэчы, яшчэ раней паставілі сваіх «паветраных коней» да ангараў лётчыкі сельскагаспадарчай авіяцыі.

Г. У.

Цэнтр Усходняй Эўропы

Дзяржавы Цэнтральнай і Усходняй Эўропы ў апошні час вельмі дасьціглна цікавяцца сваімі ўсходнімі суседзямі — Беларусьсю, Украінай, краінамі Прыбалтыкі. Для тых дзяржаваў, якія ўжо маюць пэўны вопыт існаваньня ў варунках капіталістычнага гаспадараньня, рэспублікі былой савецкай імпэрыі ўяўляюць сабой неблагі рынак збыту тавараў, якія пакуль што ня могуць канкураваць з прадукцыяй заходніх фірмаў, дый палітычныя сітуацыі адкрываюць магчымасьць для больш цесных сувязяў ня толькі ў эканоміцы, але ў іншых накірунках. Ня толькі палітыкі, але й простыя людзі зацікаўлены ў тым, каб нашыя народы як мага бліжэй ведалі адзін аднаго. А гэта вымагае пэўных высілкаў.

Амаль два з паловай гады таму ў Польшчы быў створаны Цэнтр Усходняй Эўропы. Гэтая арганізацыя зьяўляецца структурным падразьдзяленьнем міністэрства замежных справаў. У склад Цэнтра ўваходзяць два аддзелы: аналітычны й інфармацыйны. Асноўная задача аналітычнага аддзелу — аналіз эканамічнай і палітычнай сітуацыі ў краінах былога СССР. Аналізуюцца больш за 100 газэтаў, якія дасылаюцца сюды з усяго СНД, апрацоўваюцца паведамленьні агэнцтваў, тэлебачаньня, радыё. Як вынік гэтай працы — выданьне аналітычнага месячніка, у якім друкуюцца артыкулы й камэнтары да найбольш значных падзей, што адбываюцца ў маладых дзяржавах на усход ад Польшчы. Інфармацыйны аддзел займаецца толькі зборам інфармацыі, выкарыстоўваючы ў асноўным матэрыялы тэлеграфных агэнцтваў і радыё. Гэты аддзел выдае малы штодзённы бюлетэнь у першую чаргу для карыстаньня ў міністэрстве замежных справаў і ў канцылярыі прэзідэнта.

Увогуле спажыўцамі Цэнтра зьяўляюцца польскі Сэйм, канцылярыя прэзідэнта, прэм 'ер-міністр, мноства міністэрстваў (у першую чаргу міністэрства замежных справаў), навукоўцы, савэтолагі, амбасады розных краінаў, што знаходзяцца ў Варшаве, студэнты, што працуюць у накірунку вывучэньня ўсходніх дзяржаваў . Кожны афіцыйны альбо дзелавы візіт прадстаўнікоў польскай дзяржавы на Усход рыхтуецца з дапамогай супрацоўнікаў Цэнтра. Так, напрыклад, інфармацыю для паездкі Ханны Сухоцкай на Беларусь зьбіралі на працягу некалькіх месяцаў, прычым Беларускі аддзел працаваў ледзь ня цэлымі суткамі.

А ўзначальвае Беларускі аддзел Цэнтра Усходняй Эўропы Ганна Энгелькінг — маладая абаяльная жанчына. У пакоі, дзе месьціцца беларуская суполка (4 супрацоўнікі), вісіць вялікая падрабязная мапа нашае краіны. Вельмі ўтульна. Ганна доўга распытвае пра Беларусь. Яна асабіста спэцыялізуецца на культурна-рэлігійных аспэктах жыцьця й таму шмат пытаньняў пра культурныя стасункі беларусаў і палякаў на Гарадзеншчыне, адносінах каталікоў, праваслаўных і вуніятаў. Супрацоўнікі Беларускага аддзелу (у ім, між іншым, працуе вядомая беларускамоўная бардэса Эля Бэзюк) даволі часта наведваюць Беларусь, запрашаюцца на ўсе значныя сьвяткаваньні й мэрапрыемствы ў нашай рэспубліцы. Аддзел трымае цесную сувязь з беларускай амбасадай у Польшчы, падтрымлівае добрыя адносіны з Уладзімірам Сянько, паслом Рэспублікі Беларусь у Рэспубліцы Польшча. У аддзеле ствараецца кампутарная база інфармацыі, аснову якой складаюць матэрыялы «Советской Белоруссии», «Зьвязды», «ЛіМу», «Рэспублікі», «Народнай газэты». Найбольш значныя артыкулы поўнасьцю укладаюцца ў кампутар, некаторыя захоўваюцца са значным скарачэньнем. Больш складана атрымліваць інфармацыю з беларускага тэлебачаньня й радыё. Праўда, спадарыня Ганна адзначыла, што іх зацікавілі «Радыёфакт» і перадачы «Беларускай маладзёжнай».

У апошніх аналітычных бюлетэнях, што выдаў Цэнтр, надрукаваныя матэрыялы аб нацыянальных меньшасьцях на Беларусі, аб вуніятах, аб праблеме ўласнасьці на зямлю ў нашай дзяржаве, зараз рыхтуецца вялікі матэрыял пра візіт С. Шушкевіча у ЗША.

Найбольш значныя аддзелы Цэнтра Усходняй Эўропы — беларускі, расейскі, украінскі й летувіскі. Але апошнім часам шмат увагі надаецца сярэднеазіяцкім краінам, выходзяць цэлыя месячнікі пад агульнай назвай «За Уралам», у якіх разглядаецца становішча ў Казахстане, Узьбекістане, Таджыкістане ды й іншых краінах гэтага рэгіёну.

Цэнтр ужо мае пэўныя здабыткі. У пэрспэктыве ёсьць задума выдаваць салідны агульнапольскі савэталягічны часопіс. А пакуль што Цэнтр Усходняй Эўропы запрашае да супрацоўніцтва навукоўцаў, гісторыкаў, палітолагаў, культуролагаў, якія маглі б абгрунтавана пісаць пра Беларусь. Таму спадарыня Ганна проста папрасіла праз нашую газэту паведаміць адрас:

Ośrodek Studiow Wschodnich
Koszykowa 6A
00-564 Warszawa

С. ЛАЎНІК.

Скандалы з літамі — хто прамяняў залаты ланцужок на шкляныя пацеркі?

(Пачатак на 1-й стар.).

Напружана працуе ўрадавая камісія якая правярае дакумэнты на вытворчасьць, фінансаваньне й выраб літаў. Пакуль не дайшло, каб назваць імёны ўсіх чыноўнікаў, з чые ласкі была парушана дамова паміж Летувіскім банкам, урадам Летувы і фірмай US Banknote Corporation, і такім чынам пацярпелі інтарэсы Летувы. Частка адказнасьці за парушэньне кантракту, як сьведчаць дакумэнты, кладзецца на замежных партнёраў, а таму спатрэбіцца дапамога заходніх сьведкаў.

Гэтым разам прадаставім асобныя вытрымкі з апублікаванага 23 жніўня мінулага года ў газэце «Нью-Ёрк Таймс» артыкула Дэвіда Бэррыбай пад назваю «Фірмы, што робяць грошы на грошах». У гэтай публікацыі дастаткова шырока апісана фірма US Banknote Corporation, ейныя інтарэсы й спосабы пошукаў новых кліентаў. Як сьцьвярджае ў сваім артыкуле Д. Бэррыбай, многія дзяржавы друкуюць сваю валюту не ў прыватных, а ў дзяржаўных тыпаграфіях.

Новыя дзяржавы, якія толькі пачынаюць свой самастойны шлях, аддаюць перавагу прыватным тыпаграфіям. І гэта — добры знак для тых фірмаў, якія дагэтуль займаліся друкаваньнем акцыяў і каштоўных папераў.

Попыт на каштоўныя паперы зьніжаецца, паколькі ўсё часьцей акцыі набываюць і прадаюць праз кампутары. Гэтым фірмам даводзіцца шукаць новую справу. Ня маючы дастатковага вопыту, яны бяруцца друкаваць грошы для краінаў Азіі, Лацінскай Амэрыкі і для новых дзяржаваў. Гэтак здарылася і з вядомай у Амэрыцы фірмай, што спэцыялізуецца на друкаваньні каштоўных папераў — US Banknote Corporation.

Карэспандэнт шукае ў сваім артыкуле адказ на пытаньне, якім чынам гэтай фірме ўдалося выйсьці на заказ па друкаваньню літаў. Д. Бэррыбай адзначае, што карпарацыя мае каманду купцоў, што аб 'ехалі ўвесь сьвет, каб знайсьці заказчыкаў. Паводле словаў прэзыдэнта карпарацыі спадара Крэйтмана, іхныя пошукі далі плён — фірма атрымала заказы ад Летувы і часткова ад Эстоніі. Як гэта ўдалося? «У рэшце рэшт — дзякуючы старому добраму амэрыканскаму прадпрымальніцтву» — сказаў журналіст прэзідэнт US Banknote Corporation.

Але, падобна, «добрае, старое амэрыканскае прадпрымальніцтва» — вынаходніцтва ня толькі амэрыканскае. Нашыя чыноўнікі таксама мелі някепскі досьвед паездак у Маскву з сакваяжамі кілбас і каньяку, за каторыя й атрымоўвалі «дадатковыя фонды ды ліміты».

Калі цяпер пытаюцца, чаму такое адбылося з літамі, каму гэта было выгадна, віноватых звычайна шукаюць сярод сваіх. Аднак у бізнэсе, як правіла, пераплятаюцца мноства інтарэсаў. Таму вельмі важна, каб дзяржаве служылі чыноўнікі высокай кваліфікацыі і гэткай жа высокай маралі, каб ня мелі спакусы й не разьменьвалі залаты ланцужок на шкляныя пацеркі.

Лекавая эпапея прафэсара Парамея

Калі чатырнаццацігадовы Мікола Сідорчык убачыў на калгасным полі бочкі з надпісам «Аміячная вада», хлапчуку захацелася паспытаць, што ж гэта такое. Хлопец адчыніў вечка й адразу ж у твар секанўў бела-жоўты струмень. Ад нясьцерпнага болю падшпарак закрычаў. На крык зьбегліся людзі, дапамаглі ўзьняцца з зямлі. Мікола адкрыў вочы, але сьвет перад ім быў нязвыклы, змрочны.

На легкавіку Міколу павезьлі ў Гарадзенскі вабласны клінічны шпіталь, дзе мэдыкі паставілі дыягназ: апаленьне верхніх ворганаў дыханьня другой ступені, апаленьне твару і вачэй трэцяй ступені. Родныя Міколы з жахам глядзелі на яго апаленае аблічча, баючыся сказаць хлопцу праўду. На іх дзіва, ужо праз восем дзён апёкі Міколы поўнасьцю загаіліся, а сам ён, вясёлы й бадзёры, выпісаўся са шпіталя.

Што гэта, цуд ці нейкае новае дасягненьне мясцовай навукі паставіла Міколу Сідорчыка на ногі?

Так, гэта ня цуд, а новы лек, які мае назву «антыаміяк», зрабіў сваю справу. Некалькі год таму чалавек з такімі апёкамі, як у М. Сідорчыка, застаўся б на ўсё жыцьцё інвалідам. Дзякуючы «антыаміяку», які распрацаваны групай навукоўцаў катэдры афтальмалогіі Гарадзенскага дзяржаўнага мэдінстытута, усе выпадкі як зьнешняга, так і ўнутранага апаленьня пасьпяхова лечацца ў тэрмін семвосем дзён.

Уладзімір Трафімавіч Парамей, кіраўнік гэтай навуковай групы, падрабязна распавёў пра незвычайны лек.

— Праблема апэратыўнага лячэньня тэрмахімічных апаленьняў паўстала ў Горадні з часоў зьяўленьня хімкамбіната. Мы заўважылі, назіраючы апаленых аміякам, што іх хвароба актыўна паддаецца лячэньню хімічнымі прэпаратамі. Зрабіўшы такое адкрыцьцё, зразумелі, што трэба шукаць звышмоцны сродак. На пачатку зьвярнуліся да саміх хімікаў за фінансавай дапамогай. Нас зразумелі й дапамаглі сродкамі. Маючы матэрыяльную базу, аб ´ядналі свае намаганьні з цяпер ужо нябожчыкам Ю. М. Астроўскім. Менавіта на базе яго навукова-дасьледчага інстытута й была распрацавана тэхналёгія вытворчасьці, хімічны склад і г. д. У выніку сумяшчэньня разнастайных хімічных і біялагічных кампанэнтаў шаснаццаць год таму створаны лекавы прэпарат цудоўнай гаючай сілы.

— Калі ласка, раскажыце пра склад лека крыху падрабязней.

— На жаль, не магу, бо яшчэ дагэтуль наш «антыаміяк» не зафіксаваны ў нататніку фармакалёгіі як лек.

— Чаму так!

— Ня ведаю. Відаць, міністэрству аховы здароўя не патрэбны здаровыя людзі, бо ня будзе тады каго ахоўваць.

— Якія рабіліся спробы, каб зарэгістраваць гэты лек!

— Адразу ж у 1977 годзе мы зьвярнуліся ў Маскву ў камітэт па патэнтах. Праз месяц ці крыху болей атрымалі патэнтнае пасьведчаньне на 20 год. З ім пачалі хадзіць па розных мэдыцынскіх і фармакалягічных установах. Усе пацiскалі нам рукі, называлі вынаходніцтва адкрыцьцём дзесяцігоддзя. Але справа далей паціску рукі не рухалася.

— Скажыце, дзе у гэты час Вам удавалася вырабляць «антыаміяк»!

— У Гарадзенскім інстытуце біяхіміі. Праўда, невялічкімі партыямі, паколькі лекам карысталіся толькі ў вабласной клініцы.

— Зараз, калі наша рэспубліка стала незалежнай дзяржавай, можа варта паспрабаваць дабіцца сэрыйнага выпуску вашага прэпарату!

— Так, Вы маеце рацыю. Трэба сьпяшацца, бо тэрмін патэнту скончыцца праз чатыры гады. Я ж у свой час, па недарэчнасьці, падаў хімічны склад свайго вынаходніцтва да некалькіх НДІ фармакалёгіі, спадзяваўся, што яны дапамогуць. Зараз, калі будзем сядзець на месцы, то абавязкова дачакаемся, што хтосьці зарэгіструе нашае вынаходніцтва як сваё.

— Можа, зьвярнуцца да замежных фармакалягічных цэнтраў!

— У свой час я меў стасункі з адной нямецкай фірмай, але і ў іх, каб зарэгістраваць вынаходніцтва, трэба чакаць ня менш трох гадоў. Сёлета нас знайшлі японцы. Думаю, што з іх дапамогай недарэчныасьць будзе выпраўлена.

Што ж, паверым і мы ў японскую дзелавітасьць. Можа, з іх дапамогай вынаходніцтва прафэсара У. Т. Парамея ў рэшце рэшт будзе прынята навуковым сьветам.

Г. АСТРОЎСКІ.

Фатаграфаваў А. УЛАДАСЕВІЧ.

Вам працягваюць руку дапамогі

Днямі ў адной з цэнтральных газэт давялося чытаць інтэрв ´ю з французскім паслом на Беларусі спадаром Клодам Жаліфам. Не выходзіць з галавы адна яго думка, дзе ён кажа, што Беларусі найперш патрэбна гуманітарная дапамога, але не харчы, паколькі краіна мае сваю і даволі нядрэнную сельскую гаспадарку, якую, праўда, патрэбна разьвіваць, а лекі, мэдыцынскае абсталяваньне, усё, што дапаможа справіцца з чарнобыльскай бядой. І гэта — найперш, падкрэсьлівае француз.

Цяжка нават уявіць, каб чалавек эўрапэйскай культуры мог падумаць інакш: ні танкі, самалёты, станкі, каўбаса, а здароўе чалавека. Тое, што лічыцца самым вялікім багацьцем любой нацыі.

Як проста, але яшчэ і як пафілязофску ў дачыненьні да нашае краіны.

Я не выпадкова ўзгадаў гэтую думку эўрапэйскага пасла, бо далейшы мой аповяд таксама датычыць гэтае тэмы. І спадзяюся ў інфармацыйным плане шмат каму прыйдзецца дарэчы. Папросту патрэбна нарэшце уцяміць, што здароўе ўсяго нашага народа залежыць ад кожнага з нас паасобку.

Якраз год таму ў Горадні зусім выпадкова давялося пазнаёміцца з людзьмі, якія без усякай складанай мэдыцынскай тэхнікі займаюцца лекаваньнем людзей ад страшэнных хваробаў нашага часу: алкагалізму, паленьня, наркаманіі і залішняй вагі, ад таго, што так значна скарачае нашае і так кароткае жыцьцё. Праўда, напачатку мяне ўразілі болей самі лекары сваёй незвычайнай здольнасьцю, а толькі потым, з часам, я ўцяміў чаго вартая іх праца. На працягу года я хадзіў да іх на сеансы, калі яны наведвалі наш горад, цікавіўся, сачыў за работаю, гутарыў з пацыентамі, вывучаў іх мэтад.

За гэты год склаліся нейкія пэўныя ўражаньні, адносіны і, вядома, мне хацелася б апавядаць аб гэтым і сваім чытачам. Магчыма каму-небудзь гэта прыйдзецца якраз да часу, дапаможа зьмяніць свой лёс, а кагосьці папросту зацікавіць.

Найперш, праўда, хачу агаварыцца, што наўмысна не стаў нічога пісаць аб шкодзе алкаголю, паленьня, наркаманіі. Разумею, што нічога новага не адкрыю гэтым. Ды і, па праўдзе, ужо не знаходзіцца слоў, каб зноў казаць аб тым, як гінуць людзі, трацяць свае жыцьці, псуюць іх сваім родным і блізкім, як, урэшце, церпіць ад гэтага ўсё чалавецтва. Гэта вельмі вядома, на жаль...

Больш за сорак гадоў таму Аляксандр Раманавіч Даўжэнка, цяпер ужо вядомы і прызнаны лекар, распрацаваў унікальны мэтад лекаваньня ад алкагалізму і паленьня. Зараз гэта вельмі проста ўспрымаецца, аднак у тыя гады, за бальшавікамі, гэтаму чалавеку давялося патраціць шмат нэрваў і здароўя, каб дамагчыся права лекаваць людзей. Сапраўдны лекар і чалавек, Аляксандр Раманавіч (дагэтуль жыве ў Фэадосіі), здолеў пераступіць не толькі штучныя партыйныя і бюракратычныя бар ´еры, але і ад дрэнных звычак за сваю мэдыцынскую дзейнасьць новым мэтадам ён пазбавіў больш за сто тысяч чалавек.

З Беларусі першай вучаніцай А. Р. Даўжэнкі стала Сьвятлана Львоўна Данская, аб якой зараз ведаюць ня толькі ў нашай краіне, але і далёка за яе межамі. Крыху пазьней такога ўзроўню кваліфікацыю атрымала Ірына Дзьмітрыеўна Старцава.

Сутнасьць мэтаду заключаецца ў тым, што тут лечаць словам. Лекар дае пацыенту "сэнсавы код" і словы яго ў памяці хворага пачынаюць новае жыцьцё. Яны займаюцца своеасаблівай мабілізацыяй энэргіі псіхатэрапэўтычнага ўзьдзеяньня. І такім чынам зьнікае цяга да сьпіртнога або паленьня.

Трэба зазначыць, што звычайныя мэтады лекаваньня засноўваюцца на звароце да ўмоўных рэфлексаў, але ж яны даволі хутка затухаюць. Шмат хто з нарколагаў і псіхатэрапэўтаў дамагаюцца толькі аднае мэты — выклікаць агіду да гарэлкі і цыгарэтаў. Але ж агіда — пачуцьцё непрыемнае і жыць з ім даволі няўтульна. Мэтад жа Даўжэнкі не закранае ніякіх камфортных пачуцьцяў, папросту пасьля сеанса зьяўляюцца абыякавыя адносіны да сьпіртнога, цыгарэтаў ці тлустай стравы.

Абавязковай умовай для пасьпяховага лекаваньня неабходна шчырае жаданьне самога хворага, а не, як гэта часам здараецца: па загаду цешчы альбо жонкі. Перад сеансам устанаўліваецца пэўны тэрмін, калі пацыент не павінен ужываць ні кроплі сьпіртнога і не выпаліць ніводнай цыгарэты. Акрамя таго, пэўны час забараняецца прымаць якія-небудзь лекі (таблеткі, парашкі, уколы і г. д.). І нарэшце падчас лекаваньня хворы павінен абавязкова дапамагаць лекару.

Зьнешне здаецца ўсё тут вельмі проста, без асаблівых складанасьцяў і намаганьняў. Аднак я неаднойчы назіраў, як доўга пасьля сеанса ўзнаўляюць свае сілы ўрачы і заўсёды пры гэтым зьдзіўляўся, адкуль бярэцца моц быць вясёлымі і бадзёрымі з падчас вельмі «цяжкімі» хворымі.

Мэтад Даўжэнкі ўжо даўно прызнаны ў сьвеце і беларускія лекары С. Л. Данская і І. Д. Старцава неаднаразова, як вядомыя спэцыялісты, запрашаліся ў замежныя краіны, дзе бралі ўдзел у навуковых канфэрэнцыях і сімпозіюмах. Дарэчы, на тэрыторыі былога Саюза больш прагрэсіўнага мэтаду лекаваньня ад алкаголю, паленьня, залішняй вагі не існуе. Згодна статыстыцы, дзякуючы

(Працяг на 8-й стар.).

ВОДГУКІ

Нацыянальны гэрой — таксама сьвятыня

Днямі адзін знаёмы зьвярнуў нашу ўвагу на газэту "Гродненские епархиальные ведомости", сказаўшы, што там надрукаваны артыкул, які ганьбуе паўстаньне 1863 году й яго ўдзельнікаў. Зьдзівіўшыся, мы, аднак, адшукалі газэту й знайшлі ў ёй артыкул Н. Дораш (рэдактара названага выданьня) пад назваю «События 1863 года, Далёкое и близкое... судьбы православия на Гродненщине».

Трэба сказаць, што газэта цалкам (акрамя гэтага артыкула) прысьвечана выключна рэлігійным пытаньням, і падумалася, што наш знаёмы не ўлічыў асаблівасьці рэлігійнага сьветапогляду. Аднак рэальнасьць, як кажуць, пераўзыйшла ўсялякія спадзяваньні. Нешта эквівалентнае па непісьменнай разьюшанасьці можна адшукаць хіба толькі на старонках «Правды» часоў змаганьня з «ворагамі народу». І вось гэты бруд зьвернуты на паўстаньне 1863 году й на асобу К. Каліноўскага якраз у год 130-гадовага юбілею.

Мы вымушаныя тут для яснасьці пераказаць зьмест артыкула. Называючы паўстаньне ня йнакш, як «польскім мецяжом», аўтарка лічыць яго «крестовым походом против православных белорусов». Паўстанцы нібыта змагаліся ня з царскім прыгнётам, а з праваслаў ем і «законнай уладай». Больш за тое, Н. Дораш сцьвярджае, што тыя, хто зараз ушаноўвае памяць паўстанцаў, таксама імкнуцца да гвалту й праліцьця крыві, да «повторения этих трагических событий». Ні больш, ні менш!

Цікава тое, што пад гэтае мора маньюкі паклёпу падводзіцца «сур ´ёзны» навуковы базіс. Дзьве трэці артыкула складаюць цытаты з кнігі «Судьбы православия в связи с историей латинства и унии в Гродненской губернии в XIX столетии» (аўтар Е. Арлоўскі), выдадзенай у 1903 годзе. У кнізе сабраныя факты насільля паўстанцаў над праваслаўнымі сьвятарамі й нават два выпадкі забойства іх. Што тут казаць, гэта праўда, горкая праўда. Мы не зьбіраемся спрачацца з гэтымі цытатамі. Аднак кідаецца ў вочы, што высновы Н. Дораш грунтуюцца ня столькі на фактах, колькі на нейкай незразумелай злосьці, што поўніць кожнае яе слова.

Добра вядома, што значная частка праваслаўных сьвятароў падтрымлівала царскія ўлады, вяла варожую паўстанью прапаганду й нават рабіла даносы на паўстанцаў. (Дарэчы, гэта добра відаць нават з тых цытатаў, што ўзяла Н. Дораш з кнігі Е. Арлоўскага). Лёгка зразумець, што паўстанцы адпаведна варожа й падазрона ставіліся да такіх сьвятароў. Сумна, што часам даходзіла нават да забойства. Але катэгарычная пастава Н. Дораш вымушае нас зьвярнуцца да непрыемнай справы парахункаў. І як будзе выглядаць параўнаньне абодвух бакоў, калі мы па мэтаду аўтара артыкула зьбяром даносы праваслаўных сьвятароў і жахлівыя «подзвігі» рускага войска: з растрэламі й «умиротворением» насельніцтва?

Мы ня хочам гэтага рабіць, бо ня ў тым сэнс гістарычнае памяці, каб шукаць у ёй натхненьня для варожасьці. Ды й мэты Н. Дораш не прасьціраліся нават да псэўданавуковага прэпараваньня гісторыі. Выбраныя з відавочна тэндэнцыйнай кнігі «печаныя факты» патрэбны, каб стварыць толькі эмацыянальны фон для ўласных паклёпніцкіх «ідэй». Трэба было ўзрушыць чытача, дэманструючы жахі грамадзянскай вайны, каб той праглынуў галоўны тэзіс — не было паўстаньне 1863 году паўстаньнем «за нашу й вашу волю». Хочацца камусьці прымусіць людзей забыць радкі Каліноўскага з «Ліста з-пад шыбеніцы»:

Бывай здаровы, мужыцкі народзе,
Жыві ў шчасьці, жыві ў свабодзе...

Вось калі затлуміць, замаўчаць галоўныя лёзунгі й мэты паўстаньня — тады можна пісаць, што «имена-ми главарей польского мятежа названы в Гродно улицы, существующие и ныне». Паводле логікі Н. Дораш, лепей было б назваць вуліцы імем Мураўёва-вешальніка.

Дарэчы, як добра вядома, рэдактар «Епархиальных ведомостей», ня першая, каму хацелася б паказаць паўстаньне як чыста «польскую справу", варожую для беларусаў. Гэта рабілі й раней рускія гісторыкі імпэрскага накірунку. Гэтым гісторыкам так было зручней — бо яны ж адмаўлялі існаваньне беларусаў, лічылі іх рускімі й таму ім не хацелася мець паўстанцаў сярод «сваіх».

Пад уладай камуністаў К. Каліноўскага пертварылі ў змагара з класавым ворагам, старанна хаваючы нацыянальна-вызваленчы бок паўстаньня, імкненьне да незалежнасьці ад Расеі. Нельга было камуністычнай ідэялёгіі зусім адкінуць паўстанцаў — і яна перафарбавала іх у свой колер.

Аднаўляючы «клясічны» манархісцка-імпэрскі падыход, Н. Дораш дадае да старых абвінавачваньняў у польскасьці новы грэх — уяўную любоў камуністычнай партыі. Вымушаная была тая любоў і падманная.

А абвінавачаньні сучасных патрыётаў Беларусі ў крыважэрных намерах? Багатая фантазія Н. Дораш стварыла нават вайсковую адзінку, што нібыта маршыруе на дэманстрацыях разам з БНФ. Чаго ня зробіш дзеля ідэі! Толькі вось — якой ідэі?

Якое дачыненьне мае ўся гэтая брудная хлусьня да праваслаўя? Ці Беларуская Праваслаўная Царква пачуваецца без вобразу ворага так нямёка, што гатовая шукаць яго нават сярод нацыянальных гэрояў Беларусі? Няўжо гэта патрэбы рэлігіі змушаюць шукаць разладу й сеяць раз ´яднанасьць сярод людзей?

Гэта нашы пытаньні да гэрархаў Праваслаўнай Царквы.

І апошняе, зноў жа да праваслаўных гэрархаў. Непрыйманьне ўніі — ваша права. Але нам здаецца, што набажэнства на беларускай мове ў цэрквах Горадні прынясе больш плёну ва ўмацаваньні праваслаўя, чым ганьба беларускасьці.

А. Марчанка, А. Жукоўскі, І. Лапеха.

Адрас: вул. Гая, д. 7, кв. 66.

«Калекцыянэры»

Дваццаціdвухгадовы жыхар Горадні Сьцяпан Д. мае незвычайную калекцыю: пяць працоўных кніжак. Першую, успамінае Сьцяпан, яму завялі, калі ён паступіў вучыцца ў адно з гарадзенскіх ПТВ, другую атрымаў пад час працы ў калгасе, дзе працаваў па парадзе сваякоў, каб мець ільготы для паступленьня у вну. Трэцюю Сьцяпан дамогся завесьці пасьля службы ў войску, калі уладкаваўся працаваць у будаўнічы кааперытыў. Дзьве наступныя хлопец атрымаў, пераходзячы на новыя месцы працы. Зараз «калекцыянэр» працуе на гарадзенскім торжышчы, але марыць з цягам часу павялічыць сваю калекцыю. Цікава, ці трапіць гарадзенец такім вось шляхам на старонкі Кнігі рэкордаў Гінэса?

А вось жыхарка Горадні Жана Б. у свае трыццаць год ня мае ніводнага працоўнага дня й ніводнай працоўнай кніжкі. Але затое яна здолела атрымаць аж тры дыплёмы аб вышэйшай адукацыі. Колькі ж яшчэ дыплёмаў будзе ў гэтай зьвышадукаванай асобы, бо кожны год у вну нашай дзяржавы адчыняюць дзьверы новыя прэстыжныя факультэты.

Г. У.

Арслан-бей

(Гэнэрал Мацей Сулькевіч)

Мацей Сулькевіч, паходзіць з роду беларускіх татар. Яго бацька, Аляксандр Сулькевіч, меў чын падпалкоўніка рускага гусарскага палка, маці Разалія была з роду Сабалеўскіх.

Мацей Сулькевіч нарадзіўся 20 чэрвеня 1865 года ў радзінным маёнтку Камэйшы Лідзкага павету. Яго імя было занатавана ў кнізе мусульманскага прыходу ў Некрашунцах.

Вайсковую адукацыю будучы гэнэрал атрымаў у Расеі, дзе навучаўся ў Варонежскім кадэцкім корпусе, далей удасканальваў адукацыю ў Міхайлаўскай артылерыйскай школе, затым была Акадэмія гэнэральнага штабу, якую Сулькевіч скончыў у 1894 годзе. З 1883 год ён фактычна на службе ў рускім войску, дзе ў 1886 годзе атрымлівае першы афіцэрскі чын падпаручніка, затым афіцэрская кар ´ера выводзіць яго ў гэнэралы.

Атрымаўшы ў кастрычніку 1910 года чын гэнэрал-маёра, а ў красавіку 1915 — гэнэрал-лейтэнанта, Сулькевіч займае шэраг адказных пасад у рускім войску: у чыне падпалкоўніка ўдзельнічае ў вайне з Кітаем (1900—1901 г.), а ў чыне палкоўніка — у руска-японскай кампаніі (1904—1905 г.) ў якасьці кіраўніка штабу 15-й дывізіі пяхоты. Напрыканцы вайны — камандзір Мадлінскага палка пяхоты. У час руска-японскіх дзеяньняў адзначаны ўзнагародамі царскай Расеі, сярод якіх адметнае месца займае залатая шабля «За адвагу».

Да чэрвеня 1910 года Сулькевіч камандуе вышэйпамянутым палком, які ў мірны час раскватэраваны ў Адэсе. Пачатак першай сусьветнай вайны 1914 года застаў гэнэрала Сулькевіча ў Адэсе на пасадзе кіраўніка штабу сёмага пяхотнага корпуса, які ён займаў пасьля двухгадовага тэрміну службы ў Сібіры, дзе быў гэнэрал — квартмэйстрам Іркуцкай вайсковай акругі.

Сусьветную вайну Сулькевіч распачаў на пасадзе кіраўніка штабу корпуса, а затым (з лютага 1915 года) быў камандзірам 33 дывізіі пяхоты. З сакавіка 1917 года Сулькевіч камандуе 37-м корпусам пяхоты Паўночнага фронту. Службу на карысьць рускага войска Сулькевіч спыніў у 1918 г. на пасадзе камандзіра першага Мусульманскага корпуса, які пачаў фармавацца дзякуючы ініцыятыве Сулькевіча на Румынскім фронце ў другой палове 1917 г.

Як вайсковец-камандзір, гэнэрал Сулькевіч быў адным з таленавітых афіцэраў гэнэральнага штабу, вызначаўся навуковымі падыходамі да справы, арганізацыйнымі й тактычнымі здольнасьцямі, выконваючы вядучую ролю ў вайсковай падрыхтоўцы Адэскай Акругі, дзе некалькі год працаваў. Дзякуючы Сулькевічу, вучэньні й іншыя заняткі атрымалі шырокае распаўсюджваньне, навучаньне войска акругі знаходзілася на дастаткова высокім узроўні. Сулькевіч надрукаваў два тамы сваіх распараджэньняў, загадаў, вядомых ня толькі ў рускім войску, але і ў замежжы. Акрамя вайсковай справы Сулькевіч выявіў цікавасьць да мусульманскай праблемы. У 1902 годзе ў Адэскай вайсковай друкарні ён выдае навуковыя працы польскага ўсходнезнаўцы прафэсара А. Міхлінскага «Досьледы пра паходжаньне літоўскіх татар».

GENERAŁ MACIEJ SULKIEWICZ, 1865—1920
(według fotografii z r. 1859)

Хутка пасьля пачатку Расейскай рэвалюцыі 1917 году на Усерасейскім зьезьдзе дэлегатаў Мусульманскіх вайсковых згуртаваньняў Сулькевіч наладжвае зносіны з абраным у Маскве ў траўні 1917 года Цэнтральным Камітэтам (так званым «Аскеры Шуро» з цэнтрам у Казані), і распачынае фармаваць на румынскім фронце першы асобны мусульманскі корпус. Распараджэньні гэнэрала Сулькевіча па пытаньню трох мусульманскіх дывізій былі надрукаваны ў свой час у «Ізьвесьціях» Усерасейскага мусульманскага Савета.

У глыбіках душы гэнэрал Сулькевіч песьціў думку аб дыслакацыі мусульманскага корпуса ў Крыме ці Казані, каб надаць рэальны зьмест нацыянальным пачуцьцям мясцовых мусульман. Корпус фармаваўся ў Ясах з ліку афіцэраў і шэрагоўцаў рускага войска. У сакавіку 1917 года корпус быў разьмешчаны ў Тыраспалі. А тым часам паміж бальшавікамі й крымскім кіраўніцвам успыхнула вайна. «Аскэры Шуро» загадала гэнэралу Сулькевічу рухацца з яго корпусам на дапамогу мусульманам Крыма, але гэта зьдзейсьніць ён ня змог, перашкодзіла нямецкая войска. Мусульманскі корпус па загаду нямецкага камандаваньня склаў зброю вясной 1918 года, а сам Сулькевіч з некалькімі дзесяткамі афіцэраў прарваўся ў Крым. Тут ён са згоды нямецкага камандаваньня стварыў Крымскі ўрад, у якім сумяшчаў пасады прэм ´ера, міністра ўнутраных спраў і камандуючага войскам і флётам. Астатнія пасады Савета Міністраў разьмяркаваліся наступным чынам: міністрам замежных спраў стаў старшыня Крымска-татарскага парляманту Джафар Сэйдамэт, міністрам юстыцыі — беларускі татарын Аляксандр Ахматовіч, фінансамі кіраваў расеец Нікіфараў, прамысловасьцю й гандлем — таксама расеец

КАНФЭСІІ

Мясцовыя праблемы высокай музыкі

Заўжды капэльныя калектывы лічыліся згусткам музычнага й духоўнага жыцьця грамадзтва. Сучасьнікам добра вядома, якую ролю адыграла ў культурным жыцьці Нясьвіжа знакамітая капэла князёў Радзівілаў. Ня менш паўплывала на духоўнае жыцьцё Слоніма капэла, створаная Міхалам Агінскім. Шмат рабілі на культурнай глебе й капэлы князёў Сапегаў на Віленшчыне. Падтрымлівала традыцыі й Гарадзенская капэла, якую напрыканцы XVIII стагоддзя стварыў у Горадні Антоні Тызэнгаўз.

На жаль, большасьць самых яскравых старонак творчасьці Гарадзенскай капэлы страчана для нашчадкаў у часы панаваньня на нашай зямлі спачатку чыноўнікаў расейскай манархіі, а потым нашчадкаў «чырвонага кастрычніка».

Але тыя цемрашальныя часы для нашай зямлі нібыта адыйшлі, і, дзякуючы гэтаму, у 1990 годзе ў Горадні быў адроджаны камэрны аркестр. Тым самым быў закладзены падмурак будучай капэлы. Малады калектыў адразу ж распачаў канцэртную дзейнасьць, а ў хуткім часе, у дадатак да інструмэнтальнага калектыву была створана вакальная група. Каб забясьпечыць матэрыяльную частку, са жніўня 1992 года Гарадзенская капэла пачынае працаваць як дзяржаўнае малое прадпрыемства.

Якія якасныя перамены адбыліся за год існаваньня калектыву як самастойнай адзінкі? Кіраўнік капэлы Андрэй Бандарэнка распавядае:

— Пасьля таго, як капэла распачала сваю творчую дзейнасьць, паўстала пытаньне аб фінансаваньні. З гэтай нагоды Гарадзенскі гарвыканкам дазволіў нам займацца камэрцыйнай дзейнасьцю.

— І як вашыя посьпехі ў камэрцыі?

— Хіба ж могуць людзі, якія не вучыліся гандлярскай справе, якія ня маюць аб ёй нават агульнага ўяўленьня, бо ўвесь свой вольны час аддаюць творчасьці, весьці камэрцыйныя справы? Паспрабаваўшы ўсяго адзін раз, мы зразумелі, што гэта ня нашая справа.

— Але ж як дзяржаўнае прадпрыемства вы плоціце падаткі.

— Гэта праўда. Разьлічваючы на тое, што камэрцыя будзе прыносіць прыбытак, з якога можна будзе выдзяляць сродкі для фінансаваньня дзейнасьці капэлы, мы не ўлічылі, што ў выніку банкруцтва камэрцыйнай ідэі нам у спадчыну застануцца падаткавыя абавязацельствы дзяржпрадпрыемства. Зараз ужо ўзьнята пытаньне аб перарэгістрацыі нашага МП у прафэсійную капэлу, якая будзе займацца толькі культурна-асьветніцкай дзейнасьцю.

— Калі такое адбудзецца, на якія сродкі будзе існаваць ваш калектыў?

— Па-першае, гэта платныя канцэрты капэлы. Вопыт папярэдніх выступленьняў паказвае, што ў Горадні ёсьць шмат людзей, якія аддаюць перавагу клясічнай, духоўнай музыцы. Мы за час існаваньня далі ў Горадні каля 60-ці канцэртаў і залі заўжды былі поўнасьцю запоўнены.

— Можа крыху падрабязней пагаворым пра вашую творчую дзейнасьць!

— Першыя свае канцэрты мы далі для дзяцей Горадні. Каб пашырыць геаграфію канцэртаў, сёлета плануем шэраг выступленьняў у месцах, дзе людзі пакутуюць ад чарнобыльскай катастрофы. Спадзяёмся, што духоўная музыка хоць крыху дапаможа ім перажываць гэтую бяду.

— Ці былі вы на гастролях за мяжой?

— Пакуль што толькі ў Польшчы паблізу Чанстахова на фэстывалі духоўнай старадаўняй музыкі. Зараз зьбіраемся ехаць у Нямеччыну таксама на фэстываль старадаўняй музыкі. Рыхтуем адмысловую праграму з твораў беларускай царкоўнай музыкі. Ёсьць жаданьне стварыць умовы для арганізацыі і сталага правядзеньня гарадзенскага фэстывалю. Гэта б адрадзіла перарваныя часам і гісторыяй гарадзенскія капэльныя традыцыі. Але на гэта пакуль што не стае сродкаў.

— Колькі вы атрымліваеце грошай за адзін канцэрт?

— Сакрэту тут няма — ад 5 да 15 тысяч рублёў.

— Гэтага хапае вашаму калектыву?

— Безумоўна, гэтага мала, але капэле крыху дапамагае гарвыканкам. Ён плоціць яе ўдзельнікам па 0,5 стаўкі. Праўда, грошы гэтыя мы атрымліваем раз на тры месяцы.

У нас адзінае выйсьце — атрымліваць датацыі ад дзяржавы. Зразумейце, высокае некамэрцыйнае мастацтва заўжды патрабуе падтрымкі. І чым больш да нас будзе ўвагі гарадзенскіх уладаў, тым больш з нашага боку будзе аддачы. Канечне, няблага было б знайсьці фундатара з ліку мясцовых прадпрыймальнікаў, стала атрымліваць ад яго сродкі. За гэта мы маглі б частку білетаў бясплатна аддаваць яму для разьмеркаваньня. Час аматарства мінуў. Каб узьняцца на новую, больш высокую ступень у творчасьці, патрэбны грошы. Для гэтага ў Горадні створаны дабрачынны фонд з рахункам у Белбізнэсбанку г. Горадні, нумар разьліковага рахунку 601 434 МФО 152 101. На гэты рахунак можна дасылаць сродкі, але неабходна зрабіць удакладненьне, што гэтыя сродкі пералічаны на дабрачынны фонд Гарадзенскай капэлы. Калі мы зможам існаваць, то Горадня з цягам часу зойме сваё пачэснае месца сярод музычных цэнтраў Эўропы.

Размаўляў Г. АСТРОЎСКІ.

Нікіцін, акрамя таго ў склад ураду ўвайшлі ў якасьці міністра сельскай гаспадаркі й нарыхтоўкі — прадстаўнік грамады Крымскіх немцаў-каляністаў, на пасаду сакратара ўраду Сулькевіч назначыў армяніна Налбандава. Створаны гэнэралам Сулькевічам урад насіў кааліцыйны характар з дастатковым уплывам мусульман для выпрацоўкі найбольш істотных пастаноў. Пасьля перабудовы ўнутры габінэта прэм'ер Сулькевіч, а таксама Ахматовіч, Сэйдамэт, Фрыман, Нікіфараў, Нікіцін захавалі свае пасады, у той жа час на пасаду міністра сельскай гаспадаркі быў прызначаны Крымскі татарын Мустафа Мырза Кіпчыцкі, адукацыі — гэнэрал Аляксандр Мількоўскі, нарыхтоўкі — паляк Данброва, дзяржаўнай маёмасьці — беларускі татарын Багушэвіч. Прэм'ер ураду гэнэрал Сулькевіч праводзіў палітыку узмацненьня незалежнасьці Крыма.

25 чэрвеня 1918 года гэнэрал Сулькевіч сфармаваў урад. У дэклярацыі ён зрабіў заяву, што лічыць галоўнай мэтай абарону самастойнасьці Крымскага паўвострава да стабілізацыі міжнароднага становішча. Ва ўрадзе Сулькевіч спрабаваў склікаць Крымскі сойм. Падтрымліваючы аўтаномію Крымскіх татар ў рашэньні рэлігійных і культурных традыцый, працуючы ў кантакце з Крымска-татарскім парлямантам (Курултаем) і яго камісіямі, гэнэрал Сулькевіч адначасова сьцьвярджаў, што дзяржаўныя пытаньні першаснай значнасьці, якія тычыліся палітычнай будовы Крыма, павінны вырашацца Соймам Крыма. Паколькі для скліканьня Сойма неабходны час, гэнэрал Сулькевіч асабіста выдае шэраг пастаноў, у тым ліку аб Крымскім грамадзтве, забароне іншаземцам набываць зямлю, уласьнікамі якой зьяўляліся крымскія грамадзяне, аб вакуфах (вакуфныя землі былі адабраны з дзяржаўнага кіраваньня й перададзены камісіі па рэлігійных пытаньнях татарскага парляманту), аб арганізацыі Сэната й апэляцыйнага зьезду, аб рээміграцыі (вялікая колькасьць крымскіх татар пад прымусам ураду Расейскай імпэрыі эмігравала ў Турцыю), аб заснаваньні асобных міністэрстваў і г. д.

У час прэм'ерства гэнэрала Сулькевіча ў Крыме быў заснаваны унівэрсітэт у Сымфэропалі. У той жа час фармаваньне ўзброеных частак, якое пачаў гэнэрал Сулькевіч, сустрэла сур'ёзныя забароны з боку нямецкага камандаваньня (гэнэрал Кох) у Крыме, пасьля чыіх захадаў войска Крыма складвалася з невялічкага атраду жаўнераў. Гэнэрал Сулькевіч працуе ў накірунку распрацоўкі шэрагу дэмакратычных законаў для разбуранага грамадзянскай вайной Крыма. Сулькевіч лакалізуе непаразуменьні паміж татарамі й грэкамі, якія ўзьніклі пад час бальшавіцкай навалы. Не прызнаючы гегемоніі аднаго народа над другім, гэнэрал Сулькевіч намагаецца зфармаваць добрыя адносіны паміж народамі шматнацыянальнага Крыма (татары, украінцы, рускія, грэкі, немцы, караімы, палякі, армяне), якія б існавалі на ўзаемапавазе. Менавіта таму ў зфармаваны ім габінэт Міністраў былі ўключаны прадстаўнікі розных нацыянальнасьцяў.

Адначасова ворганы кіраваньня фармаваліся па нацыянальнай прыналежнасьці, на пасады кіраваньня паветам, каманьдзіра корпуса памежнай аховы, камісараў паліцыі, старшынь ворганаў самакіраваньня прызначаліся мусульмане, сярод якіх быў значны працэнт беларускіх татар.

(Працяг у наступным нумары).

У апазыцыі да праваслаўя

Хаця Канстытуцыяй СССР 1977 году й была прызнана за грамадзянамі свабода веравызнаньня й прадугледжаны матэрыяльныя й прававыя гарантыі яе ажыцьцяўленьня, легальная дзейнасьць арганізацыі, думка стварэньня якой узьнікла ў А. В. Фіськова яшчэ ў 1982 годзе, была б немагчымай, бо не адпавядала існаваўшым канонам. І толькі ў 90-м годзе ажыцьцявілася яго мара: была зарэгістравана Гарадзенская хрысьціянская місія «Добрая вестка», старшынёй якой ён стаў. Спачатку ў склад гэтай грамадзкай незалежнай арганізацыі ўваходзілі 20 чалавек, а за два з паловай гады колькасьць яе членаў павялічылася да 200. Сярод іх большую частку складае моладзь.

Пра мэту дзейнасьці «Добрай весткі» А. Фіськоў сказаў наступнае: «У Горадні шмат вернікаў, і мы дзейнічаем, каб аб'яднаць хрысьціян. Каталіцызм і праваслаўе гістарычна недасканала трактуюць тое, што напісана ў Біблії. Акрамя таго, сьвятары й ксяндзы парушылі адзін з запаветаў: «Не забі», калі бласлаўлялі на гвалтоўныя дзеяньні».

У іх няма супрацьпастаўленьня простым вернікам. У сваёй дзейнасьці вернікі кіруюцца толькі Бібліяй, яны не прызнаюць догм і паданьняў, характэрных для каталіцтва.

Яны не носяць нацельных крыжоў, бо, як сказаў А. Фіськоў, «Крыж — гэта феціш. Атрымліваецца, што людзі зьвяртаюцца да Бога праз пасрэдніка». У членаў «Добрай весткі» «няма культа Дзевы Марыі, сьвятых гістарычных асоб, ікон, бо, на думку Фіськова, «Бога нельга намаляваць, Ён — дух». Галовай царквы яны лічаць самога Бога. Колькасьць таінстваў зьведзена да двух (воднага хрышчэньня й прычашчэньня), і робяць іх толькі над дарослымі, тлумачачы іх сэнс. Пакланяюцца яны толькі Богу, у адрозьненьне ад каталікоў і праваслаўных, якія нахіляюцца таксама перад сваімі сьвятарамі. Па словах А. Фіськова «пакланяюцца яны толькі Богу, а не людзям, бо толькі Ён можа адпусьціць грахі». Малітвы вернікі не завучваюць, а бяруць толькі іх сэнс і чытаюць экспромтам. Не прызнаюць яны рэлігійных хрысьціянскія сьвяты, бо ў Біблії не сказана, калі, напрыклад, нарадзіўся Ісус Хрыстос. Але ж, улічваючы рэаліі, напярэдадні сьвяткаваньня Каляд і Вялікадня па каталіцкаму й праваслаўнаму каляндарам гавораць пра іх, але не сьвяткуюць, як вернікі іншых накірункаў хрысьціянства, бо лічаць іх рытуалы безсэнсоўнымі.

Члены «Добрай весткі» праводзяць пропаведзі ў Гарадзенскай турме, займаюцца дабрачыннай дзейнасьцю, напрыклад, у Чырвоным Крыжы быў узяты сьпіс маламаёмасных гараджан, 50-ці з іх у мінулагоднюю зіму і 30-ці ў сёлетнюю была дадзена магчымасьць атрымліваць бясплатныя абеды.

Зараз на беразе Нёмана вядзецца будаўніцтва храма «Добрай весткі» (месца, дзе ён павінен знаходзіцца, як і месца першай пропаведзі, А. Фіськоў убачыў у сьне) з залай на 2000 месцаў, на што затрачана ўжо восем мільёнаў рублёў, якія пералічаны рознымі малымі прадпрыемствамі й кааператывамі, ды мільён рублёў атрыманы ў якасьці ахвяраваньняў. Ён ня будзе ні зьнешне, ні ўнутры падобны на каталіцкія ці праваслаўныя культавыя пабудовы, а крыж на даху будзе падкрэсьліваць, што гэта сучасны хрысьціянскі храм. Вакол яго плануецца пабудова відэазалы, дзе будзе ажыцьцяўляцца прагляд стужак на біблейскую тэматыку, здымак з выступленьняў заходніх прапаведнікаў, чытальнай залы, кавярні, крамы, гатэляў, акрытай эстрады, дзе кожны зможа сьпяваць. Свой храм «Добрая вестка» будзе даваць магчымасьць выкарыстоўваць для дабрычынных канцэртаў. Усе прапаведнікі працуюць на грамадзкіх пачатках, і толькі пасьля пабудовы храма яны будуць за сваю работу атрымліваць зарплату.

Пакуль вернікі кожную нядзелю зьбіраюцца ў Палацы тэкстыльшчыкаў, дзе пазнаюць вучэньне Бога, сьпяваюць песьні, у якіх славяць Яго й проста маюць зносіны паміж сабой.

А. ДУК.

У падтрымку мусульман

Днямі ў рэдакцыю «Пагоні» завітаў духоўнік гарадзенскіх лютэран спадар У. Сакаловіч, каб зрабіць заяву, у якой сцьвярджаецца, што гарадзенская грамада вернікаў-лютэран падтрымлівае справярдлівыя захады мясцовых мусульман па аднаўленьню бліз вёскі Ласосна мусульманскай мячэці.

СПОРТ ХАТНІЯ ГУТАРКІ

Шлях у Швэйцарыю

Напярэдадні эўрапэйскага кубкавага дэбюту ў Швэйцарыі мы вырашылі паразмаўляць з вядучымі гульцамі гарадзенскага «Нёмана» адносна будучага матчу: настрой каманды, асабістыя праблемы, шанцы ў кубкавай гульні з «Лугана».

С. Кароза, нападаючы, гуляючы трэнер: настрой неадназначны, бо да гэтай пары ня вырашаны пытаньні з экіпіраваньнем каманды. Будзе вялікі сорам паказацца ў Эўропе ў цяперашняй форме. Таксама пакуль невядомы маршрут, па якім паедзем у Швэйцарыю. Паездка праз нямецкі горад-пабрацім Міндэн, дзе мы плянавалі рыхтавацца да гульні, пад пытаньнем, бо да гэтага часу не атрыманы візы й няма пацьвярджэньня нямецкага боку аб гатоўнасьці нас прыняць. Не паспрыялі добраму настрою й тыя шчодрыя перадкубкавыя абяцаньні і ўладаў і фундатараў, якія да гэтага часу не выкананы. І наогул, перамога ў Кубку Беларусі адмоўным чынам адбілася на нашай гульні, бо пасьля «медных трубаў» замест яе паляпшэньня наступіў нейкі спад, самазаспакаеньне, стомленасьць. Як вынік — недарэчны пройгрыш «Альбэрціну» ў новым розыгрышы кубка, невыразны старт у трэцім нацыянальным чэмпіянаце Беларусі. Нядаўна са Швэйцарыі вярнуўся начальнік каманды В. Янечкін. Па яго словах «Лугана» — каманда моцная. Асабліва вызначаюцца ў ёй сярэдняя й пярэдняя лініі, але гуляць на роўных з ёю магчыма. На жаль, нічога невядома аб тэлетрансляцыі матчу са Швэйцарыі на Беларусь. Таму, магчыма, гарадзенцы ня змогуць убачыць гэтую кубкавую гульню.

Рыхтуючыся да сустрэчы з «Лугана», плянуем згуляць у Горадні з віленскім «Жальгірысам», а па дарозе ў Швэйцарыю з беластоцкай «Ягелоніяй».

Шанцы? Добра, калі б нічыя, магчыма пройгрыш з лікам 0:1 ці 1:2.

С. Гурэнка, абаронца: ў мяне настрой добры. На думку Валерыя Патапавіча Янечкіна, «Лугана» гуляе ў стылі менскага «Дынама», а значыць з ёю гуляць будзе цяжка, але не безнадзейна. Галоўнае — не раскрывацца, бо нападаючыя ў швэйцарцаў моцныя, але й абарона дзейнічае не без памылак, так што ёсьць магчымасьць забіць гол ці два ў адказ.

Вось толькі зараз камандзе крыху не шанцуе. Вельмі добрую гульню паказалі ў апошнім матчы ў Магілёве, але ў выніку прайгралі з лікам 0:2. Я не апраўдваюся, але «гульню» зрабіў суддзя, які назначыў спрэчны пэнальці ў нашыя вароты і ў той жа час не заўважыў двух адпаведных парушэньняў у штрафной «Тарпэда». Дарэчы, на гульні прысутнічалі тры швэйцарцы на чале з прэзідэнтам «Лугана», але мы з гэтай нагоды «не цямнілі» й гулялі, як заўсёды.

З тае прычыны, што мяне запрасілі на гульню 11 жніўня толькі ў другую зборную, асабліва не перажываю, бо Вяргеенка напярэдадні матчу з «Вэрдэрам» захацеў паглядзець у сур'ёзнай справе перш за ўсё сваіх футбалістаў.

Нашыя шанцы? Лічу, што яны роўныя.

Гутарыў Г. СЫСОЙ.

«Нячыстая» зона

Новае выданьне

Нярэдка сустракаюцца ўчасткі зямлі, доўгае знаходжаньне на якіх адмоўна ўплывае на здароўе людзей, выклікае функцыянальныя растройствы, цяжкія захворваньні, у тым ліку — анкалягічныя. Спэцыялісты называюць такія месцы гэапатагэннымі зонамі. Яны фіксуюцца як на адкрытай мясцовасьці, так і ў памяшканьнях, прычым гэта не залежыць ад паверху. Уздзеяньне гэтых зонаў адбіваецца на здароўі некаторых жывёлаў і расьлінаў. Уздзейнічаюць гэапатагэнныя зоны й на забудовы. Дасьледваньні паказалі, што ў тых будынках, якія перасякаюцца такімі зонамі, узьнікаюць трэшчыны ў фундаманце і сьценах. Участкі аўтамабільных дарог, якія трапляюць на гэапатагэнныя зоны, вызначаюцца павышанай аварыйнасьцю.

d=0,4
22
30

Узьнікненьне гэапатагэнных зонаў зьвязана з гэалагічнай пабудовай мясцовасьці: з тэктанічнымі ўчасткамі, разломамі, падземнымі водамі, карстамі і г. д. Але ёсьць такія, што абавязаны сваім зьяўленьнем чалавеку (іх называюць тэхнагеннымі): над падземнымі пераходамі, у тым ліку й мэтро, над камунікацыйнымі трубапроводамі, шахтамі й буравымі свідравінамі, у раёнах тэхнічных і бытавых звалак.

Што рабіць, як знайсьці і як засьцерагчыся ад уздзеяньня гэтых зонаў?

Выяўляюцца гэапатагэнныя зоны мэтадам біялакацыі. Апэратары (у былыя часы іх называлі лазаходцамі) з дапамогай рамак фіксуюць незвычайныя, анамальныя ўздзеяньні на асобных участках зямлі ці ў памяшканьнях. У такіх месцах існуюць і іншыя анамаліі: магнітныя, гэахімічныя, гравітацыйныя, біялакацыйныя.

На жаль, афіцыйная навука з недаверам ставіцца да біялакацыі, яе вынікі лічыць суб'ектыўнымі, а самых апэратараў — шарлатанамі. Між тым гэолагі з посьпехам выкарыстоўваюць мэтад «шарлатанаў» у пошуках.

Абсалютна надзейных сродкаў абароны ад гэапатагенных уздзеяньняў пакуль што не існуе. Аднак у кожным канкрэтным выпадку можна іх нэўтралізаваць. Найбольш простым сродкам абароны можна лічыць некалі вельмі папулярную, а зараз забытую... герань. А таксама каланхоэ, бэгонію, калы.

Калі пры дасьледваньні кватэры высьветлілася, што вы сьпіце на небясьпечным для здароўя месцы, лепш за ўсё, безумоўна, пераставіць ложак. Але ва ўмовах нашых кватэр гэта не заўсёды можна зрабіць. Ёсьць некалькі прыёмаў, якія у шмат якіх выпадках дапамагаюць «вылекаваць» памяшканьне.

Калі небясьпечны для здароўя ўчастак невялікі й займае, напрыклад, частку ложка, пакладзіце пад яго люстэрка памерам з далонь, адлюстроўваючым бокам уніз.

Замест люстэрка можна выкарыстоўваць прамы крыж з дзьвюх планак, дроту ці дэталяў дзіцячага канструктара. Матэрыял ня мае асаблівага значэньня. Галоўная ўмова — перасячэньне пад прамым вуглом дзьвюх дэталяў крыжа.

У многіх ёсьць дома прэзэнт з Чорнага мора: ракавіна рапана. Яе вельмі часта выкарыстоўваюць як попельнічку. Але гэта выдатны сродак нэйтралізацыі гэапатагэнных зонаў у кватэры. Калі пакласьці такую ракавіну на падлогу ў куце пакоя раструбам уніз, то зьнікнуць шкодныя ўздзеяньні, якія ідуць зьнізу. Калі такія ўздзеяньні трапляюць у кватэру праз сьцены і вокны, ракавіну можна паставіць так, каб «завіток» глядзеў уверх, а раструб «асьвятляў» пакой.

Мал. 1. Прыбор для вызначэньня гэапатагэнных зонаў. Трымаючы сагнуты дрот двума ўказальнымі пальцамі, трэба ісьці ў напрамку поўнач-поўдзень і ўсход-захад. У полі ўздзеяньня дрот павінен адхіліцца. Памеры ў см.

Мал. 2. Размяшчэньне, якое спрыяе зьяўленьню галавакружэньня, стомленасьці, павышанай узбуджальнасьці, псіхічным парушэньням.

Мал. 3. Размяшчэньне спрыяе галаўным болям, галавакружэньням, парушэньням зроку, слыху, псіхікі, разьвіццю баззадавай хваробы, інфаркту.

Мал. 4. Размяшчэньне спрыяе паслабленьню працэсаў абмену, разьвіццю рака, інфаркту, захворваньням нырак.

Мал. 5. Размяшчэньне спрыяе паражэньням ніжніх канечнасьцяў.

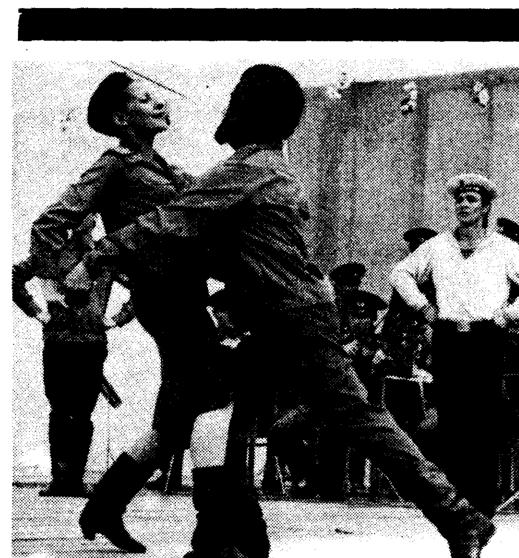
Па матэрыялах замежнай прэсы падрыхтаваў

С. ЧЭРНІК.

«Беларускі народны каляндар»

Выдавецтва «Полымя» выпусьціла кніжку «Беларускі народны каляндар». Аўтарам-укладальнікам яе зьяўляецца Алесь Лозка. У выданьні адлюстраваны ў храналягічнай пасьлядоўнасьці як паганскія, так і фальклярызаваныя хрысьціянскія сьвяты й прысьвяткі (прыведзены варыянты іх назваў, якія ўжываюцца ў розных рэгіёнах Беларусі), зьвязаныя з імі прыкметы, прыказкі, прымаўкі, песьні, гульні, ігрышчы, якія выконваліся й праводзіліся на іх. Адметная рыса выданьня — ужываньне назваў сьвятаў і прысьвяткаў на беларускі лад, напрыклад, Мікола (перанясеньне мошчаў сьвяціцеля цудатворца Мікалая). А. Лозка апавядае пра гісторыю ўзьнікненьня календара, асаблівасьці яго ў розных народаў і ў розныя часы. Ён таксама паведамляе, якое надвор'е й зьявы прыроды характэрныя для кожнага месяца, што рабілі па гаспадарцы ў пэўны адрэзак часу нашы продкі, як яны адзначалі сьвяты, дае тлумачэньне найменьню кожнага й адпаведныя назвы ў іншых мовах, іншую цікавую інфармацыю. У кніжку ўключаны табліцы праваслаўных і каталіцкіх сьвятаў. Выданьне праілюстравана фотаздымкамі з сьвяткаваньняў. Хаця кніжка й вызначана як навукова-папулярнае выданьне, прачытаць яе будзе цікава й карысна ўсім, хто любіць Бацькаўшчыну, шануе яе мінулае, а таксама проста дапытлівым людзям.

А. ДУК.

16, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

17.05. «Карчмарка». Спектакль Гродзенскага драмтэатра. У перапынку — Дзённік Прынёмання. **19.35.** Майстэрня. **20.10.** Жыццё з песняй. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** Пад купалам сусвету. **21.45.** Спартыўны тэлекур'ер. **22.05.** Марыя Сортэ ў Мінску. **23.20.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

17.00, 20.00, 23.00. Новости. **17.25.** Музыкальная мозаика. **17.35.** Погода. **17.40.** Гол. **18.10.** Тайны века. Передача 3-я. **18.40.** Премьера художественного фильма «Пять девушек в Париже». 2-я серия. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера музыкального фильма «Звезды русского балета». **21.40.** Новая студия представляет: Я, Монтаж, Концерт группы ДДТ, ТВ-Х.

КАНАЛ «РОССИЯ»

16.50. Старатели России. **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Художественный фильм «Пропала девочка». (США). **20.20.** Чемпионат мира по легкой атлетике. **21.00.** Без ретуши. **22.35.** Спасение 911. **23.30.** Каунтдаун.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Династия». Серия 202. **14.05.** Лето. **15.55.** Рынок труда. **16.05** Английский язык для детей. **16.15.** «Виджет». Сериал пр-ва США. **16.45.** «Исполненное желание». Фильм пр-ва Австралии. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Журнал репортеров. **19.00.** Комедийный сериал пр-ва США. **19.30.** Спортивная студия. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Прямо из Бельведера. **21.25.** Телетеатр. И. Тургенев. «Месяц в деревне». **23.45.** Новости. **00.05.** Музыкальная программа. **00.15.** Вечер с... **00.45.** Горячая линия. **01.00.** «Железный Густав». Сериал пр-ва Германии. **02.00.** «Дела семейные». Сериал пр-ва Италии. **03.30.** Музыкальная программа.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** Каникулы во второй программе. **9.45.** «Новые приключения». Мультсериал. **10.10.** Удивительный мир зверей. **10.40.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Возвращение Арсена Люпина». Сериал пр-ва Франции. **15.25.** Приветствие. **15.30.** Спортивная студия. **16.35.** Семь дней польского спорта. **17.00.** Панорама. **17.05.** Документальный фильм. **17.30.** Лето в Польше. **17.50.** Польская кинохроника. **18.00.** Обзор кинохроник. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Документальный сериал. **21.00.** «Алло, алло». Сериал пр-ва Англии. **21.30.** Автожурнал. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Журнал выборщика. **23.00.** «Весна Микеланжело». Сериал пр-ва Италии. **00.30.** Ночь и стресс. **01.00.** Панорама. **01.05.** Программа на завтра. **01.10.** Спорт.

17, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Конны спорт. Спаборніцтвы на Кубак Беларускай асацыяцыі па конегадоўлі. 1-ы этап. Калгас імя Чкалава Кобрынскага раёна. **9.00.** Марыя Сортэ ў Мінску. **10.15.** «Дон Сезар дэ Базан». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **12.30.** «Сёння і штодзень». Тэлефільм. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Капітан Нэма». Мастацкі фільм. 1-я серыя. **14.55.** Мультфільмы. **15.10.** «Запаведнік Матсалу». Тэлефільм. **15.40.** Для школьнікаў. **16.25.** Сізбар-топ-10. **17.40.** «Яшма». Кінарыс. **17.50.** Што знішлі мы ў лесе? **18.20.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.30.** Рынак і эканоміка. **19.00.** Абласныя навіны (Віцебск). **19.10.** Мост. **19.40.** Рынак і канверсія. **20.20.** «Для каго закон не пісаны». Па матэрыялах Кантрольнай палаты. (Гр.). **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **22.15.** Святы, якія мы ствараем самі. **23.40.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** «Утро». **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Веселые нотки. **8.40.** Премьера художественного фильма «Просто Мария» (Мексика). **9.30.** Человек и закон. **10.05.** «Желтая река». Научно-популярный фильм. 6-я серия. **11.20.** «Каникулы Петрова и Васечкина обыкновенные и невероятные». Художественный фильм. 1-я серия. **12.25.** Премьера документального фильма «Офицерская слободка». **12.55.** «Спрут-3». Художественный фильм. 4-я серия (Италия). **14.25.** Деловой вестник. **14.40.** Мир денег Адама Смита. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Тедди Ракспина» (Англия). **15.40.** Ассоциация детского телевидения представляет программу «Один день на Байкале». **16.05.** Танцы Индонезии. **16.35.** Премьера документального фильма «Меж временами». **16.45.** Еще раз о лекарствах. **17.25.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Знакомые незнакомцы». **17.50.** Погода. **18.05.** «Просто Мария» (Мексика). **18.45.** Азбука собственника. **18.55.** Тема. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Легкая атлетика. Чемпионат мира. **22.00.** Премьера художественного фильма «Джексоны. Американская мечта». в стиле пепси». 3-я серия (США). **23.20.** Я вам спою. **00.50.** «Спрут-3». Художественный фильм. 4-я серия.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Без ретуши. **11.00.** Чемпионат мира по легкой атлетике. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** «Позови меня в даль светлую». Художественный фильм. **15.00.** Бизнес в России. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Смотри на меня как на равного. **16.15.** Зеркало одного дня. **17.00.** Сказки для родителей. **17.30.** Кто стучится в дверь? **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера художественного телефильма «Санта-Барбара». 206-я серия. **20.15.** Аз есмь. **21.00.** Зов Водолея. **22.35.** «Музыкальный экзамен» представляет... **22.50.** Чайка русской сцены — В. Ф. Комиссаржевская. **23.20.** Маэстро. **23.45.** Концерт джазовой музыки.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Полицейский и прокурор». Сериал пр-ва США. **14.10.** Поющие письма. **15.05.** Клика. **15.20.** Развлекательная программа. **16.15.** «Виджет». Сериал пр-ва США. **17.05.** Телеканикулы. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Спортивная студия. **19.00.** «Спенсер». Сериал пр-ва США. **19.30.** Студия спорт. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** Два на два. **21.15.** «Полицейский и прокурор». Сериал пр-ва США. **22.05.** Выборы-93. **22.55.** Только в первой программе. **23.00.** Ольштын-93. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.05.** «Голос из Вашингтона». Документальный фильм. **00.35.** Горячая линия. **00.50.** Телефильм воспоминаний. **01.40.** Клуб одиноких сердец. **02.20.** Телетеатр.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** Каникулы во второй программе. **9.45.** «Аннетта». Мультсериал. **10.10.** Программа для молодежи. **10.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.00.** Каникулы во второй программе. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Поезд детства и надежды». Сериал пр-ва Чехословакии. **16.25.** Программа на вечер. **16.30.** Мои книги. **16.50.** Из Краковского архива. **17.00.** Панорама. **17.05.** «Оружие XX века». Документальный фильм. **17.35.** Лето в Польше. **18.05.** Программа католической редакции. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Марафон трезвости. **21.00.** Спортивная студия. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** «Привидения в наследство». Сериал пр-ва Франции. **23.35.** Непокорная литература. **00.15.** Артисты. **01.00.** Панорама. **01.10.** Концерт.

18, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Харэаграфічныя навэлы». Фільм-канцэрт. **9.10.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **9.40.** «Звычайнае жыццё доктара Бызава». Тэлефільм. **10.40.** «Дзе каханне па свету». Фільм-канцэрт. **11.10.** «Апошні рэпартаж». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **13.20, 14.50.** Мультфільм. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Капітан Нэма». Мастацкі фільм. 2-я серыя. **15.00.** «Тагучэ Людміла Семяняка». Фільм-канцэрт. **15.55.** «Дзень на захадзе цяпла». Тэлефільм. **16.25.** Відзьма-нявідзьма. **17.40.** Асаблівы выпадак. **18.05.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.10.** «Гарадніца». **19.00.** Абласныя навіны (Гомель). **19.10.** «Пяць зорак». Тэлегульня. **20.10.** Развітанне з сусветам... **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Дзяжурная аптэка». **22.15.** Кінанастальгія. «Сэрцы чатырох». **23.45.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00. 11.00. 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Мультфильмы. **8.45.** Премьера фильма «Просто Мария» (Мексика). **9.35.** Торговый мост. **10.05.** «Желтая река». Научно-популярный фильм. 7-я серия. (Япония). **11.20.** «Каникулы Петрова и Васечкина обыкновенные и невероятные». Художественный фильм. 2-я серия. **12.30.** Премьера документального фильма «Жить будем долго». **13.00.** «Спрут-3». Художественный фильм. 5-я серия. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина». (Англия). **15.40.** Беседы с епископом Василием Родзянко. Передача 21-я. **15.55.** С. Рахманинов. Рапсодия на тему Паганини. **16.20.** Премьера мультфильма «Летающий дом». **16.50.** Технодром. **17.25.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Знакомые незнакомцы». **17.50.** Погода. **18.00.** «Просто Мария». **18.45.** Миниатюра. **19.00.** История любви. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** «Меценат». Художественно-публицистическая программа. **21.30.** Первый всесоюзный международный музыкальный фестиваль «Поколение-93». **23.25.** Большая прогулка. **00.05.** MTV. **01.05.** «Спрут-3». 5-я серия.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Параллели. **8.15.** Сказки для родителей. **8.45.** Зов родителей. **9.40.** Маэстро. **10.05.** «Пробный камень». Фестиваль «Салтыков-Щедрин-93». **19.50.** Досуг. **11.05.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 206-я серия. **11.55.** Джентельмен-шоу. **12.25, 15.35.** Мульти-пульти. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** «Следопыт». Художественный фильм. **15.00.** Азы карьеры. **15.15.** Сигнал. **15.30.** Там-там новости. **16.00.** Трансросэфир. **16.45.** Христианская программа. **17.15.** Что нам стоит дом построить. **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Санта-Барбара». 207-я серия. **20.15.** Хроно. **20.45.** Экран криминальных сообщений. **21.00.** Студия «Нота бене». **22.35.** Ваше право. **22.50.** Лясы. **23.20.** Тишина № 9.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Профессия — полицейский». Сериал пр-ва США. **14.15.** О поэзии. **14.40.** Телепластикон. **14.55.** Крепость Замостье. **15.25.** Сумасшествие медицины. **15.35.** Так, как в кино. **15.50.** Портреты. **16.00.** Документальный фильм. **16.15.** «Виджет». Сериал пр-ва США. **17.05.** Телеканикулы. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Порядок вещей. **19.00.** «Сумасшедшие записки». Сериал пр-ва США. **19.45.** Выборы-93. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** Два на два. **21.15.** Спортивная студия. **22.25.** Развлекательная программа. **23.20.** Публицистическая программа. **23.45.** Новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.05.** Культурно-публицистическая программа. **00.45.** Горячая линия. **01.00.** «Повести о сексе». 2 комедии пр-ва Венгрии. **02.20.** Развлекательная программа. **02.50.** «Баллада о Яшушке». Сериал пр-ва Польши.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** Каникулы во второй программе. **9.45.** «Робин Гуд». Сериал пр-ва Японии. **10.10.** Развлекательная программа. **10.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.00.** Каникулы во второй программе. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Жизнь начинается после тридцати». Сериал пр-ва США. **15.25.** Приветствие. **15.30.** Спортивная студия. **16.30.** С ветром и против ветра. **16.45.** Отчизна. **17.00.** Панорама. **17.05.** Артист и его мир. **17.40.** Лето в Польше. **18.00.** Розыгрыш лото. **18.05.** Мультхобби. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** «Монте-Касино». Документальный фильм. **21.05.** «Жизнь начинается после тридцати». Сериал пр-ва США. **22.00.** Панорама. **22.30.** Экспресс репортеров. **23.00.** «Сара». Сериал пр-ва США. **00.30.** Телетеатр. П. Чайковский. «Спящая красавица». **01.00.** Панорама. **01.05.** Продолжение спектакля «Спящая красавица».

19, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.25.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Незнаемы і дзівосны свет». Тэлефільм. **8.55.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **9.25.** Кінанастальгія. «Сэрцы чатырох». **10.55.** «Мільянерка». Фільм-спектакль. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Капітан Нэма». Мастацкі фільм. 3-я серыя. **14.45.** «Вольніца». Дакументальны фільм. **15.10.** «Лятучая мыш». Музычны фільм. 1-я і 2-я часткі. **17.40.** «Над Нёманам». Праграма на польскай мове. (Гр.). **18.30.** Навіны Бі-бі-сі. **19.00.** Абласныя навіны. (Гр.). **19.10.** Зачытайце маё пісьмо... **19.15.** «Гэты жорсткі, жорсткі свет». Правапарушэнні падлеткаў. (Гр.). **19.45.** Гаспадар. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Дзяжурная аптэка». **22.15.** Студыя «Сэнс» у Бярозаўскім раёне. **23.35.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.10. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Мультфильм. **8.50.** Премьера фильма «Просто Мария» (Мексика). **9.40.** Олеся и компания. **10.10.** «Холодная осень». Телеспектакль. **11.20.** Фильм-детям. «Откуда вода течет». **12.05.** «Спрут-3». Художественный фильм. 6-я и 7-я серии. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина». (Англия). **15.45.** Джэм. **16.15.** ...До 16 и старше. **17.20.** Е. Светланов. Праздничная поэма. **17.35.** Погода. **17.40.** Преображение. **18.00.** «Просто Мария». **18.45.** Театральные встречи. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Лотто «Миллион». **21.10.** Художественный фильм «Невозвращенец». **23.35.** Легкая атлетика. Чемпионат мира. **00.35.** «Спрут-3». 6-я и 7-я серии.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Утренний концерт. **8.15.** Студия «Нота бене». **9.10.** «Мир Рахманинова». Международный музыкальный фестиваль. **10.10.** Пилигрим. **10.55.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 207-я серия. **11.45.** Чемпионат мира по легкой атлетике. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** «Три дня в августе». Документальный фильм. **14.10.** Возвращение. **14.40.** Трансросэфир. **15.25.** Там-там новости. **15.40.** Студия «Рост». **16.10.** Соотечественники. **16.40.** М-трест. **16.55.** Чемпионат мира по легкой атлетике. **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера телеэкрана. «Сукины дети». **21.00.** На политическом олимпе. **22.35.** Плоды просвещения. **23.20.** Музыка Санкт-Петербурга.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Клуб парадайс». Сериал пр-ва США. **14.05.** Документальный фильм. **14.15.** Репортаж. **14.30.** Документальный фильм. **15.00.** Олень. **15.10.** Страна песка, воды и ветра. **15.55.** «Обезьяны». Сериал пр-ва Австралии. **16.15.** «Виджет». Сериал пр-ва США. **16.40.** «Исполненное желание». Сериал пр-ва Австралии. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Культурно-публицистическая программа. **19.00.** «Дикая Америка». Документальный сериал. **19.30.** Спортивная студия. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** Два на два. **21.15.** «Клуб парадайс». Сериал пр-ва США. **22.10.** Выборы-93. **22. 15.** Только в первой программе. **23.05.** Движение и воображение. **23.30.** Что нового. **23.45.** Хозяйственные новости. **00.05.** Музыкальная программа. **00.10.** Документальный фильм. **00.40.** Горячая линия. **00.55.** «Порно». Фильм пр-ва Польши. **02.10.** Это люблю. **02.45.** «Майгрет». Сериал пр-ва Англии.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** Каникулы во второй программе. **9.45.** «Кот в сапогах». Мультсериал. **10.10.** Развлекательная программа. **10.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.00.** Каникулы во второй программе. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **12.00.** Панорама. **16.25.** Приветствие. **16.30.** Большой мяч. **17.00.** Панорама. **17.35.** Лето в Польше. **17.55.** Документальный фильм. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Спортивная студия. **21.00.** Концерт. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** «Слепая любовь». Фильм пр-ва Франции. **00.45.** Незаконченный раздел. **01.00.** Панорама. **01.05.** Культурно-публицистический журнал.

20, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Казкі па-бухарску». Фільм-канцэрт. **9.00.** «Дзяржурная аптэка». Мастацкі фільм. **9.30.** «Сказ пра рысь». Тэлевізійны фільм. **10.20.** «Ганна Герман. Лёс і песні». Фільм-канцэрт. **11.20.** «Скандальнае здарэнне ў Брыкмілі». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Твар на мішэні». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **15.55.** Мультфільм. **16.20.** «Карэл Гот». Музычны фільм. **17.40.** «Бяроста сібірская». Тэле-фільм. **18.00.** Дзённік Прынёмання (Гр.). **18.10.** Толькі па пятніцах. Інфармацыйна-публіцыстычная праграма. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны (Магілёў). **19.10.** Метраном. **20.05.** Роднае слова. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** Стоп-кадр. **22.50.** «Загадка адасобленага матэля». Мастацкі фільм (Мексіка). **23.30.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00. 11.00. 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** «Я пришел». Фильм для детей. **9.25.** Светлый путь. **9.55.** Концерт народной музыки. **10.10.** Клуб путешественников. **11.20, 18.15.** Америка с М. Таратутой. **11.50.** Премьера фильма-спектакля кукольного театра «Сказка о потерянном времени». **12.55.** «Мелочи жизни». Художественный телесериал. 11-я и 12-я серии. **14.25.** Бридж. **14.50.** Бизнес-класс. **15.05.** Премьера мультфильма. «Приключения Тедди Ракспина» (Англия). **15.35.** 50x50. **16. 45.** Как добиться успеха. **17.25.** Технодром. **17.35.** Погода. **17.40.** Человек и закон. **18.10.** Преображение. **18.45.** Поле чудес. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Человек недели. **20.55.** Премьера художественного фильма «Суини». 8-я серия (Англия). **22.55.** Вид представляет: За окнами август-2, Авто-шоу, Площадка обоза. «Звезда по имени солнце». Концерт памяти В. Цоя.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Параллели. **8.15.** На политическом олимпе. **9.10, 14.55.** Мульти-пульти. **9.20.** Спасем мир сейчас. **9.50.** Рек-тайм. **10.20.** «Безотцовщина». Художественный фильм. **11.50.** Чемпионат мира по легкой атлетике. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Телевизионный театр России. **15.05.** Русская виза. **15.35.** Там-там новости. **15.50.** Студия «Рост». **16.20.** Трансросэфир. **16.55.** «14 против 30». Художественный фильм. 1-я серия. **17.45.** Парламетский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера художественного телефильма «Санта-Барбара». 208-я серия. **21.15.** Сам себе режиссер. **20.45.** Чемпионат мира по боксу среди профессионалов. **22.35.** Чемпионат мира по легкой атлетике. **23.35.** Вечерний салон.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Он, она, оно». Фильм пр-ва Германии. **15.00.** Рядом с нами. **16.00.** Состояние души. **16.15.** «Виджет». Сериал пр-ва США. **16.40.** «Исполненное желание». Сериал пр-ва Австралии. **17.05.** Цветное лето. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Тележурнал каникул. **19.00.** «Свидание «в темную». **19.45.** Сатирическая программа. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** Два на два. **21.15.** «Шпага чести». Фильм пр-ва Австралии. **23.05.** Живем только раз. **23.30.** Репортаж. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.05.** «Перебежчики». Документальный фильм. **00.40.** Горячая линия. **00.50.** Развлекательная программа. **03.00.** «Больница». Сериал пр-ва Голландии.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** Каникулы во второй программе. **9.45.** Мультфильм. **10.10.** «Флип и Флап». Сериал пр-ва США. **10.35.** «Кэт и Алли». Сериал пр-ва США. **11.00.** Каникулы во второй программе. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Сумасшедший спорт». Сериал пр-ва Австралии. **12.50.** Тележурнал. **16.25.** Программа на вечер. **16.30.** Спорт. **16.45.** Журнал польских проектировщиков моды. **17.00.** Панорама. **17.05.** Однажды посетишь. **17.20.** Лето в Польше. **18.05.** «Кэт и Алли». Сериал пр-ва США. **18.20.** Смерть пражской весны. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **20.00.** Спортивная студия. **21.00.** Трансляция концерта. **21.30.** Местная программа. **22.00.** Панорама. **22.45.** Репортеры представляют. **23.15.** «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. **00.00.** Телетеатр. **01.00.** Панорама. **01.05.** Программа на завтра. **01.10.** Концерт.

21, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Загадка адасобленага матэля». Мастацкі фільм. (Мексіка). **9.50.** «Свяцільні Эрмітажа». Кінанарыс. **10.00.** Паказвае Віцебск. **11.00.** Тыдзень планеты. **11.15.** Урокі здароўя. **11.50.** «Далёкае і блізкае». Чара. **12.25.** Знаёмцеся: Більярд. Перадача 4-я. **13.05.** Танцавальны марафон. Турнір юных выканаўцаў спартыўных танцаў. **14.20.** «Малахітавая скарбонка». Мультфільм. **14.40.** «Спявае Андрэй Міронаў». Кінаканцэрт. **15.35.** Паэтычная гасцёўня. **15.55.** «Аэліта, не чапляйся да мужчын». Мастацкі фільм. **17.20.** Грай, гармонік. **18.40.** Шматгалоссе. **19.40.** Сізбар-топ-шоу-10. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.50.** Мастацкі фільм «Сяджу на галінцы, і мне добра». (Чэха-Славакія).

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 14.00, 20.00, 23.25. Новости. **6.25.** Утренняя гимнастика. **6.35.** Мультфильм. **6.45.** Субботнее утро делового человека. **7.30.** Спорт-шанс. **8.00.** «Марафон-15» представляет... **8.25.** Помоги себе сам. **8.55.** Автограф по субботам. **9.25.** Выступает вокально-хореографический ансамбль «Русь». **9.55.** Непутевые заметки или Путешествие с Соней в поисках Америки. **10.20.** Международный авиационно-спортивный праздник в Тушине. **11.20.** Музыкальный киоск. **11.50.** Авиакосмический салон. **12.05.** Премьера документального фильма «Данилыч». **12.45.** Лица власти. **13.00.** Двое в одной лодке, не считая кинокамеры. **14.25.** Премьера мультфильма «Принц и русалочка». (Франция). **14.50.** Международные отношения в зеркале экономики. **15.20.** По ту сторону рампы. **16.20.** Легкая атлетика. Чемпионат мира. **17.05.** Преображение. Премьера художественно-публицистического фильма «По образу и подобию». Фильм 1-й. **17.50.** Счастливый случай. **18.50.** Премьера художественного фильма «Ти Джей Хукер». Фильм 1-й. (США). **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного фильма «Голубое и серое». 8-я серия. (США). **21.20.** Студия «Резонанс» представляет: канкан. **21.40.** Любовь с первого взгляда. **22.20.** А. Вознесенский. «Россия воскресе, или Ностальгия по настоящему». **01.00.** Художественный фильм «Декалог-111».

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Свой взгляд на мир. **7.55.** Родники. **8.25.** Посольский приказ. **8.55.** Первый тайм. Наш «Ералаш». **9.25.** Пилигрим. **10.10.** Видеопоэзия. **10.25.** «Музыкальное приношение». М. Ростропович, П. Доминго, О. Бородина. **11.00.** «Деловые люди». Художественный фильм. **12.20.** Театр одного художника. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.20.** Козырная дама. **13.50.** Амига Веритас. **14.50.** Это сладкое слово — свобода. **15.35.** К-2 представляет: «Звезды Америки». **16.05.** Футбол без границ. **17.00.** Вечер чешского ТВ на телеканале «Россия». **18.00.** Фильм-премьер. **18.15.** Устами младенца. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Трио». Художественный фильм. (Чехия). **20.55.** Телеэрудит. **21.00.** Премьера документального фильма «Августовская революция». **21.45.** «Почему дядюшка Джорж прихрамывает». Мультфильм для взрослых. **22.35.** Суперкубок Италии по футболу. «Милан» — «Торино». **00.15.** Программа «А».

ПОЛЬША-I

8.30. Информационно-хозяйственный журнал. **8.50.** Агрорынок. **9.15.** Из Польши. **9.35.** Все об огороде. **10.00.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.25.** Программа для детей. **12.05.** Повести о дикой природе. **12.30.** «Море». Тележурнал. **13.00.** Новости. **13.10.** Телетеатр. **14.20.** Приключение в зоопарке. **15.05.** Фестиваль польского телевизионного творчества. **15.10.** Театр молодого зрителя. **15.45.** Джойстик. **16.10.** Дело для репортера. **16.40.** Повторение из прошлого. **17.05.** Это несправедливо. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Личный портрет поляков. **18.50.** Ополе-93. **19. 10.** «День за днем». Сериал пр-ва США. **20.00.** Детский журнал. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** Два на два. **21.15.** «В кривом зеркале». Фильм пр-ва США. **22.50.** Концерт. **00.05.** Новости. **00.15.** Спортивная суббота. **01.05.** «Грязный Гарри». Фильм пр-ва США. **02.45.** Ночи в Лас-Вегас. **03.30.** «Больница». Сериал пр-ва Голландии.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Военный киножурнал. **9.00.** Программа для детей. **10.00.** «Такие одинокие». Программа для глухонемых. **10.20.** Урок языка глухонемых. **10.25.** Приветствие. **10.30.** Сообщество в культуре. **11.00.** Лето. **11.10.** Спорт. **12.05.** «Флип и Флап». Сериал пр-ва США. **13.15.** Развлекательная программа. **14.30.** Дом звуков. **15.20.** События недели. **15.45.** Документальный фильм. **16.10.** Тележурнал. **16.30.** Животные мира. **17.00.** Панорама. **17.05.** Розыгрыш лото. **17.15.** «Полный дом». Сериал пр-ва США. **17.35.** Письма из Европы. **18.00.** Документальный фильм. **18.15.** Тележурнал. **18.35.** Программа для детей. **18.40.** Спортивная студия. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.30.** Тележурнал **20.00.** Спорт. **21.10.** Публицистическая программа. **22.00.** Панорама. **22.30.** Слово на воскресенье. **22.35.** Развлекательная программа. **23.30.** Художественный фильм. **01.00.** Панорама. **01.10.** Концерт.

22, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 20.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Слова да чалавека. **8.55.** Справы вайсковыя. **9.40.** «Фуэтэ». Мастацкі фільм. **11.15.** Асілак. **12.15.** Тэлебом. **13.05.** Далёкае — блізкае. **13.40.** «На парозе жыцця». Мастацкі фільм (Нарвегія). **14.50.** Таямніца. Вясёленькая нядзеля. **15.20.** Мультфільмы. **15.50.** «Вячэрні лабірынт». Мастацкі фільм. **17.00.** Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Дынама» (Мінск) — КІМ (Віцебск). **18.50.** «Жыць — значыць пець...» Саліст Беларускага тэатра музычнай камедыі У. Пятроў. **19.20.** Жыве ў сэрцы Беларусь. **20.00.** Панарама. **20.40.** Калыханка. **21.05.** Мастацкі фільм «Студэнцкія канікулы». (ЗША). **22.40.** Відзьма-нявідзьма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 14.00. 17.45, 23.00. Новости. **6.20.** Утренняя гимнастика. **6.30.** Авто-шоу. **6.45.** Технодром. **7.00.** Час силы духа. **8.00.** Центр. **8.30.** «С утра пораньше». Премьера мультфильма «Денвер — последний из динозавров». **9.00.** Пока все дома. **9.30.** Тираж «Спортлото». **9.45.** Звезды эстрады — детям. **10.45.** Военное ревю. **11.20.** Под знаком Пи. **12.10.** Новое поколение выбирает. **13.00.** Премьера мультфильма «Пиф и Геркулес». **13.10.** Премьера документального фильма «Подводная одиссея команды Кусто». **14.20.** Диалог в прямом эфире. **15.00.** Клуб путешественников. **15.50.** Живое дерево ремесел. **15.55.** Премьера мультфильмов «Каспер и его друзья» (Англия), «Настоящие охотники за привидениями» (США). **16.45.** Панорама. **17.25.** Концерт казачьих ансамблей. **18.00.** Легкая атлетика. Чемпионат мира. **19.40.** Погода. **19.45.** Преображение. **19.55, 22.00.** Всемирный музыкальный приз в Монте-Карло. **21.00.** Итоги. **21.45.** Спортивный уик-энд. Ночные страсти. **23.20.** Счастливый билет. **23.45.** Художественный фильм «Умереть за...» (США).

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** «У последней черты». Документальный фильм. **8.00.** «Европа плюс» в гостях у РТВ. **8.30.** Спорт-мульт-программа. **9.00.** Чемпионат мира по легкой атлетике. **10.00.** Аты-баты... **10.30.** Кипрас Мажейка. **11.00.** «Ученик лекаря». Художественный фильм. **12.10.** Маски-шоу. **12.40.** Шесть соток. **13.20.** Не вырубить... **13.35.** Российская энциклопедия. **14.05.** Чемпионат мира па мотогонкам. Гран-при Великобритании. **15.05.** В мире животных. **16.05.** Чемпионат мира по легкой атлетике. **16.50.** Волшебный мир Диснея. «Новые приключения Винни-Пуха», «Черный плащ». **17.45.** Великие цирки мира. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера телеэкрана. «И возвращается ветер». 1-я и 2-я серии. **21.40.** Америка Владимира Познера. **22.35.** У Ксюши. **23.05.** Коробка передач. **23.20.** Музыка крупным планом.

ПОЛЬША-I

8.30. Программа дня. **9.10.** Прошу ответить. **9.30.** Программа о сельском хозяйстве. **10.00.** «Лаура и Луис». Фильм пр-ва Германии. **11.40.** Программа католической редакции. **12.00.** Документальный фильм. **12.50.** Телеконцерт пожеланий. **13.20.** С камерой среди зверей. **13.45.** Музыкальный ящик. **15.00.** В старом кино. «Обвинительное заключение». **16.25.** Фильм о природе. **16.50.** Антенна. **17.10.** Спортивная студия. **18.00.** Телеэкспресс. **18.30.** «Династия». Серия 203. **19.30.** Семь дней — мир. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Жемчуг в короне». Сериал пр-ва Англии. **22.10.** Сатирический спектакль. **22.50.** Спортивное воскресенье. **23.55.** «Это искусство жить в Одессе». Фильм пр-ва СССР. **01.35.** Малая антология кабаре. **02.35.** «Больница». Сериал пр-ва Голландия.

ПОЛЬША-II

8.30. Обзор событий недели. (Для глухих). **9.00.** Мультфильм. **9.20.** Фильм для глухих. **10.20.** Слово на воскресенье. (Для глухих). **10.25.** Приветствие. **10.30.** Местная программа. **11.30.** Тележурнал. **12.00.** Развлекательная программа. **12.10.** Документальный фильм. **13.00.** Сериал пр-ва Англии. **13.50.** Путешествие во времени и пространстве. **14.40.** Концерт. **15.05.** Программа о животных. **15.50.** Концерт. **16.05.** Час с Ханной Берберой. **16.55.** Программа на вечер. **17.00.** Панорама. **17.10.** «Чудесные годы». Сериал пр-ва США. **17.35.** Документальный фильм. **18.30.** Тележурнал. **21.30.** Публицистическая программа. **22.00.** Панорама. **22.30.** «Банита». Сериал пр-ва Канады. **23.10.** Фестиваль польского телевизионного творчества. **00.10.** Спортивная студия. **01.00.** Панорама. **01.05.** Спортивная студия.

АПОШНЯЯ СТАРОНКА

Таямніца хрышчэньня пакідае скляпеньні

Пачалася будова капліцы для выкананьня абраду таямніцы хрышчэньня пры Сьвята-Пакроўскім саборы Горадні. Капліца будуецца ў гонар сьвятога пакутніка немаўляці Гаўрыіла (Беластоцкага). Усе праэктна-сьметныя працы дабрачынна выканаў гарадзенскі інстытут «Грамадзянпраэкт». Частку будаўнічых матэрыялаў выдзялілі мясцовыя прадпрыймальнікі.

Кіруюць будовай вопытныя інжынэры-будаўнікі з ліку прыхаджан.

Сьвята праваслаўя ў Дэмбраве

Роўна год спатрэбіўся праваслаўным вернікам вёскі Дэмбрава Шчучынскага раёну, каб збудаваць храм. Днямі архіэпіскап Гарадзенскі і Ваўкавыскі Валянцін асьвяціў царкву, даўшы ёй назву Іаана Багаслова. На думку вернікаў, працы скончыліся ў належны тэрмін дзякуючы таму, што на будоўлі працавалі ня толькі праваслаўныя, але ім ахвотна дапамагалі й каталікі-аднавяскоўцы і нават старшыня мясцовага калгасу.

Абыйшліся без летувісаў

Не па-джэнтэльмэнску павяла сябе Летувіская футбольная фэдэрацыя у адносінах да сваіх калегаў з Беларусі, папярэдзіўшы аб немагчымасьці прыехаць на футбольны матч паміж зборнымі нашых краінаў за дзень да гульні. Але аматары футбола усё ж такі прыйшлі на «Дынама», каб паглядзець матч паміж зборняй нацыянальнай Беларусі і зборняй клюбаў нашай рэспублікі. Перамогу з лікам 5:0 атрымала першая зборня.

Г. У.

Фатаграфаваў Б. МЕШЧАРАКОЎ.

Крымінальная хроніка

Асноўнай прыкметай тыдня, як і раней, была вялікая колькасьць цялесных пашкоджаньняў.

■

Так, у суботу ў Воранаўскім раённым шпіталі памёр 34-гадовы жыхар г. Салечнікі, які нідзе не працаваў. Ён быў дастаўлены з вёскі Беняконі ў стане цяжкага алкагольнага ап'яненьня з траўмай галавы. Цялесныя пашкоджаньні летувісу нанёс пад час бойкі 25-гадовы дзяцюк.

■

Асабліва небясьпечная сітуацыя склалася ў Горадні, дзе злачынствы супраць асобы — часьцей за ўсё цялесныя пашкоджаньні — адбываюцца амаль штодзённа. Як доказ — хроніка толькі адных сутак.

У 20 гадзінаў у пятніцу ў вабласную бальніцу з траўмамі грудной клеткі і сківіцы дастаўлены 37-гадовы гарадзенец, якога зьбілі на вуліцы Дамброўскага.

У 23 гадзіны ў першую гарадзкую бальніцу зьмешчаны мужчына з траўмай галавы, які быў знойдзены ля дома № 10 па вуліцы Парыжскай Камуны.

У 23 гадзіны 57 хвілінаў у вабласную бальніцу прывезьлі з пашкоджаньнем рэбраў і носа 54-гадовага гарадзенца, якога зьбілі ля камбіната будаўнічых матэрыялаў.

У 2 гадзіны 20 хвілінаў на станцыю хуткай дапамогі з чэрапна-мазгавой траўмай і пашкоджаньнямі твару ў нецьвярозым стане зьвярнуўся намесьнік упраўляючага будаўнічым трэстам, якога пабілі на вуліцы Талстога.

■

За мінулыя дні ад злачынных дзеяньняў двойчы пацярпелі грамадзяне Нямеччыны. У аднаго ўначы з серады на чацьвер адагналі легкавік «Опэль», які непрадбачліва немец пакінуў у двары дома на БЛК.

Праз суткі яго земляку-бізнэсмэну, які пражывае таксама на БЛК, «пашанцавала» болей, бо ён не далічыўся «толькі» 1 мільёна польскіх злотых, 230 летувіскіх талёнаў і 200 нямецкіх марак, якія злачынцы скралі з кватэры, куды залезьлі праз балкон.

■

Акрамя гэтага, балкон яшчэ двойчы фігураваў у тыднёвых крымінальных зводках. У Іўі маладая жанчына ўначы з аўторка на сераду, ратуючыся ад гвалтаўніка, выскачыла з кватэры на другім паверсе і з атрыманымі пашкоджаньнямі зьмешчана ў шпіталь.

Зусім з іншай нагоды атрымаў пашкоджаньні і трапіў у лячэбную ўстанову рабочы БУ-152 з Горадні, які, будучы на падпітку, прагульваўся па балконе 4-га паверху.

■

Экспартны тавар — 100 кг лісічак коштам 400 тысяч рублёў скралі ноччу з аўторка на сераду са складу нарыхтоўчай крамы ў вёсцы Солы Смаргонскага раёна, на якім злодзеі сьпілілі замок.

■

Серада стала багатай на падзеі, зьвязаныя з ужываньнем зброі міліцыянтамі. У мястэчку Мір Карэліцкага раёна інспэктар ДПС зрабіў 4 стрэлы па колах тэхнічна няспраўнага трактара «Беларусь», кіроўца якога не спыніўся на яго запатрабаваньне.

У Горадні супрацоўнікі аб'яднаньня «Ахова», праследуючы МАЗ, зрабілі 8 стрэлаў па колах грузавіка, на якім спраўбаваў уцячы камэрсант з Украіны.

С. ГЕОРГІЕВІЧ.

Вам працягваюць руку дапамогі

(Пачатак на «-й стар.).

такому лекаваньню, ад ужываньня алкаголю пазбаўляюцца да 92% пацыентаў. А, дарэчы, шмат хто з іх неаднаразова, без посьпеху, трацiў свой час у наркалягічных стацыянары, у ЛТП. У мінулым годзе, калі я ўпершыню сустрэўся з лекарамі Менскага цэнтра міжнароднага інстытута рэзэрвовых магчымасьцей чалавека Сьвятланай Львоўнай і Ірынай Дзьмітрыеўнай, у іх з посьпехам прайшлі лекаваньне каля сарака тысяч чалавек.

Ёсьць яшчэ адзін вельмі істотны момант, аб якім лекары заўсёды нагадваюць сваім пацыентам. Падчас здараецца, што хворы не выконвае патрабаваньняў урача пасьля сэансу. І не таму, што яму зноў захочацца выпіць ці запаліць. Справа ў тым, што кожны вяртаецца ў той самы асяродак, адкуль прыйшоў. Часам шуткуюць сябры і падліваюць у філіжанку кавы трошкі каньяку. Вынікі могуць быць самыя розныя. Як правіла, найболей гэта адбіваецца на тых ворганах, якія да гэтага ўжо былі паслабленыя. Дарэчы, менавіта пагэтаму кожны, хто прыходзіць сюды лекавацца, піша распіску, што будзе выконваць патрабаваньні лекараў.

Часам здараецца, што пасьля сэансу цяга ўсё ж аднаўляецца. Але гэта не страшна, дастаткова яшчэ раз зьвярнуцца да лекара і ўзмацніць код.

Неаднаразова перад пачаткам сэансу ў Горадні я сустракаў людзей з прыгожымі кветкамі. Некаторыя жанчыны адчувальна зьмянялі сваю фігуру ўсяго за месяц (можна ўявіць сабе іх шчасьлівыя твары), нехта дзякаваў за тое, што зноў вярнуўся ў сям'ю, а некаторыя нават бралі слова перад аўдыторыяй і з захапленьнем апавядалі, што быццам нарадзіліся на сьвет другі раз. Дарэчы, вельмі часта даводзілася сустракацца і з такімі пацыентамі, якія на некалькі разоў кадзіраваліся ў нікому невядомых спэцыялістаў, але гэта не дапамагала. Тут асабліва хацелася б заўважыць, што дазвол на карыстаньне мэтадам Даўжэнкі ў нашай краіне маюць толькі адзінкі. Трэба ўсё ж быць вельмі абачлівым у дачыненьні да свайго здароўя, бо вядома колькі зараз А. Бэндараў падстройваюцца пад вучняў вядомага навукоўца.

Да сустрэчы з Менскімі лекарамі, я практычна не цікавіўся мэдыцынай, праўда, заўсёды памятаў мары маёй мамы, якая хацела бачыць мяне ўрачом. Астатнім часам сам заўважыў, што вельмі часта трымаю ў руках мэдыцынскую літаратуру. Цікава, што ў адным з часопісаў выпадкова сустрэў артыкул аб А. Р. Даўжэнка. Найболей запомніліся патрабаваньні, якія ён ставіў перад сваімі вучнямі. Як выявілася, акрамя прафэсійных дадзеных вучні Даўжэнкі павінны абавязкова быць усебакова разьвітымі людзьмі, добра арыентавацца ў літаратуры, музыцы, жывапісе, валодаць мастацтвам дыскусіі, мужнай валявой зьнешнасьцю, мець выразны тэмбр голасу, добрую дыкцыю, заўсёды заставацца перакананымі ў сваіх сілах і магчымасьцях, каб у любы момант дапамагчы хвораму.

І яшчэ абавязкова быць добрым і ветлівым, незайздросным і безкарысьлівым чалавекам, добра разумець і перажываць чужы боль, мукі родных і блізкіх хворага, урэшце валодаць артыстызмам. Абавязкова — не паліць і не ўжываць сьпіртных напояў.

Я, дарэчы, пераканаўся, што доктар Даўжэнка рыхтаваў сапраўдных спэцыялістаў.

А яшчэ мяне ўвесь час цікавіла адна дэталь — чаму лекары з Менску выбралі менавіта Горадню, хоць усе астатнія павінны на сэансы ехаць абавязкова ў Менск, там дзе знаходзіцца Цэнтр.

Сьвятлана Львоўна Данская некалі пасьля вайны ў дзяцінстве жыла ў нашым горадзе і заставіла тут шмат дарагіх успамінаў, якія вельмі часта хочацца прыгадаць, блукаючы па вузенькіх старых вулачках.

М. КАРНЕВІЧ.

Р. С. Тэлефон для даведак аб умовах лекаваньня ў Горадні 33-05-61, у Менску 34-62-37.

«ПАГОНЯ»

В. а. рэдактара С. ЛАЎНІК

Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд «Бацькаўшчына»

Адрас рэдакцыі: 230023, г. Горадня, вул. Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газэта выдаецца штотыдзень па пятніцах.
Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.
Фотанабор, афсэтны друк.
Гарадзенская абласная узбуйненая друкарня: 230003, г. Горадня, вул. Паліграфістаў, 4.

Падпісана да друку 1993 г.
Тыраж 3188 паасобнікаў. Замова 3619